

“dosdoğru bir yol arayanlar için”

MİN HÂC

Aile ve Eğitim Dergisi 3. Yıl 12. Sayı Tevbe Sayısı Receb 1446 Ocak 2025

Tevbeyle Arınan Bir Nesil

TEVBE NESİİ

Arınmanın Yolu: Tevbe
HAKAN EMİN

05

Namaz Vakitleri ve Şartları
ÜZEYİR HANİF

11

İlyas Aleyhisselâm'ın Kavmi
ve Putperestlik
ALADİN CİHAD

35

MİN HÂC

Aile ve Eğitim Dergisi

“Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin”

3 Aylık e-Dergi

-Ücretsiz-

OCAK 2025

Tevbe Sayısı

www.minhacdergisi.com

minhacdergisi@gmail.com

Telefon: 0501 362 15 10

Dergi içinde yer alan yazılardan ilgili
yazar mesûldür.

Kaynak gösterilerek kısmen ya da
tamamen alıntı yapılabilir.

TEVBE SAYISI

Minhâc Dergisi	DERGİ'DEN.....	01
Hakan Emin	ARINMANIN YOLU TEVBE.....	05
Üzeyir Hanif	NAMAZ VAKİTLERİ VE ŞARTLARI.....	11
Enes Lütfü	TEVBİYİ ANLAMAK.....	17
Ali Eren	KA'B BİN MALİK VE TEVBE.....	23
Hayreddin Gökçe	İSLÂM COĞRAFYALARINDAKİ İDEOLOJİLER.....	29
Alaaddin Cihad	İLYAS ALEYHİSSELÂM'IN KAVMİ VE PUTPERESTLİK.....	35
İbrahim Yahya	EBÛ BEKİR RADİYALLÂHU ANH (2).....	41
Erdem Onur	TEVBİYE TEŞVİK.....	45
Urve Tahir	TAŞLAR VE BAŞLAR.....	49
Ümmü Musab	MUHAMMED SALLALLÂHU ALEYHİ VE SELLEM VE TEVHÎD MÜCADELESİ (3).....	53
Hakan Emin	NÛR KANDİLİ.....	58

DERGİ'DEN

Kulların tevbelerini kabul eden et-Tevvâb olanın ismiyle... O'na yönelir, O'na hamd eder ve O'ndan mağfiret dileriz. Salât ve selâm Nebîmiz aleyhisselâm'ın, O'nun pak âlinin ve ashâbının ve de onlara ihsan ile tabi olan muvahhîdlerin üzerine olsun.

Değerli okurlarımız! Dergimiz, Allâh'u izni ve inâyetiyle 12. sayısına ulaştı. Bizleri istikâmet üzere kılana hamdolsun.

Elhamdülillâhi hamden kesîra...

Dergimizin hayırlı yolculuğunu hayırlı yolcularla birlikte devam ettirmesini Rab-bimizden dileriz. Çaba bizden karşılığını vermek ise Rabbimizdendir.

Değerli okurlarımız! Bu sayımızı “Tevbe” kavramına ayırdık. Mâlum olduğu üzere tevbe, kul için en önemli kavramlardan birisidir. Kullar, hayât boyunca imti-hanlara maruz kalırlar. Bu imtihanlarında bazen bazı hatalar yapar ve günah iş-lerler. İşte böyle bir durumda karşımıza çıkan ve kul için kurtuluşa götüren bir kavramdır, tevbe.

Tevbe, af olunmanın ve arınmanın yoludur. Kul hatasız olmadığı gibi Rabbimiz de af etmeyen değildir. Bilakis Rabbimiz, tevbe edenlerin günahlarını bağışlayan el-Afuvv'dur. Yeter ki kul acziyetini bilsin, yeter ki kul yaptığını itiraf etsin, yeter ki kul bağışlanmayı dilesin. O kul, tevbe kapılarını ardına kadar açık bulacaktır. İnsânlar kendi şahsi kapılarını bazen açarlar bazen kaparlar; bazılarında açarlar bazılarında kaparlar. Fakat et-Tevvâb olan Rabbimizin tevbe kapısı gece-gündüz herkese daima açıktır; yeter ki kul pişmanlığını bir daha yapmamak için ikrar edip, Rabbimizden af dilesin. Zira âyetlerde de beyân edildiği üzere Rabbimiz kullarının tevbe etmelerini isteyen, tevbekâr kullarının tevbelerini kabul edendir.

“Artık Rabbini övgülerle yücelterek tesbih et ve O’ndan bağışlanma dile! Çünkü O, tevbeleri çokça kabul edendir.” [Nasr: 110/3]

“Kim tevbe edip sâlih ameller işlerse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş makbul bir kimse olarak Allâh’a dönmüş olur.” [Furkan: 25/71]

“Öyleyse, hâla samimi bir tevbe ile Allâh’a dönüp, O’ndan kendilerini bağışlamasını istemeyecekler mi? Allâh çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.” [Mâide: 5/74]

Peygamberler, Rabbimizin seçtiği müstesna şahsiyetlerdir. Onlar, el-Hafîz tarafından korunanlardır ki onlarda ismet sıfatının olduğunu biliyor ve îmân ediyoruz. Lakin onlar dahi Rabbimize yönelmekten ve O’ndan af dilemekten asla ayrılmamışlar, kendilerini bundan müstağni görmemişlerdir. Nebîmiz aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

“Ey insanlar! Allâh’a tevbe edip O’ndan af dileyiniz. Zîrâ ben O’na günde yüz defa tevbe ederim.” [Müslim]

“Allâh’ım! Beni bağışla ve tevbemi kabul buyur! Çünkü Sen tevbeleri çok kabûl eden ve çok merhamet edensin.” [Ebû Dâvûd, Tirmizî]

Hal böyle olunca peygamberlerin haricindeki diğer insânların durumları nasıl olmalıdır bir düşünmek gerekir. Günahlardan korunanlar tevbe ve istiğfarın ehli olunca onların peşine gitmesi gerekenlerin hali de elbette onlar gibi olmaya çalışmaktır. Rabbimiz bizleri de seçilmiş elçilerin pak yolundan gidenlerden eylesin. Allâhumme âmin.

Değerli okurlarımız!

Bir hakikat karşımıza çıktığında; “işittik ve isyan ettik!” [Bakara: 2/93] demek helak ehlinin, **“işittik ve itaat ettik!”** [Bakara: 2/285; Nûr: 24/51] demekse felah ehlinin vasfıdır. Hakikatleri görüp bildikten sonra onlara îmân etmeli ve onları hayât yapmalıyız. Zira bilgi amel içindir. Bu sayımızda da diğer sayılarımızda olduğu gibi hakikatlerin tellalı olmak adına söylediklerimize kulak vermeniz duâsıyla hepinizi emanetleri zayi etmeyen Allâh’u Teâlâ’ya emânet ediyoruz.

fi emânillâh...

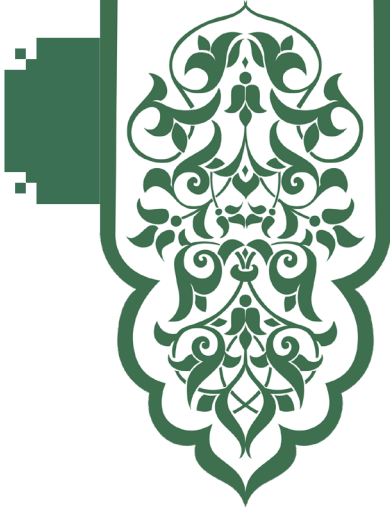

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

«Ey îman edenler! Allah'a içtenlikle tevbe edin.»

[Tahrîm: 66/8]

KAVRAMLARIN TAHLİLİ

ARINMANIN YOLU: TEVBE

Hakan Emin

Tevbeleri kabul eden et-Tevvâb olanın ismiyle... O'na hamd eder ve O'ndan yardım dilerim. Salât ve selâm Nebîmiz aleyhisselâm'ın, âlinin ve as-hâbının üzerine olsun.

Tevbenin Tanımı

Arapça'da "geri dönmek, rücû etmek, dönüş yapmak" mânâsına gelen tevbe (tevb, metâb) "dinde çirkin ve kötü şeyleri terk ederek güzel ve iyiye yönelme" olarak ifâde edilmiştir. Allâh'u Teâlâ'ya nisbet edilen tevbe; "kulun tevbesini kabul edip lütuf ve ihsânıyla O'na yönelmesi" mânâsına gelir. [Zeccâc, s. 61-62; Kuşeyrî, et-Tahbîr, s. 84]

Tevbe, kulun işlediği tüm isyan içrikli işlerden ve günahlardan pişman olması ve onlardan vazgeçerek bir daha yapmamaya azmederek karar vermesi; bu kararını da hayâta geçirmesidir. Tevbe, tevbeleri kabul eden et-Tevvâb yönelerek, O'ndan af talep etmektir. Tevbe, yana yakıla, ciğerleri kavururcasına bir pişmanlıkla pişman

olmak, bir daha yapmamacasına vazgeçmektir. Tevbe, günahların kirinden, gafletin pasından mânevî bir arınıştır.

Tevbenin Şartları

İbâdetlerin şartları olduğu gibi tevbenin de şartları vardır. Kul, işlediği günahattan pişman olmalı ve onlardan hemen vazgeçmelidir. Yaptığı tevbesinin içerisinde bir daha işlediği günaha geri dönmeme niyeti ve azmi olmalıdır. Ayrıca başkalarının haklarına girdiyse onlarla da helalleşmesi gerekir. Tabi bazı uyanıklar işledikleri suçları karşısındakine söylemeden laf arasında "hakkını helal et!" diyerek karşı taraftan "helal olsun!" sözünü duymayı helalleşme zannederler ki bu onların cehaletinden kaynaklanmaktadır.

Pişmanlık ve Tevbe

Pişmanlık, tevbenin gerçekleşmesi için gereken ilk şarttır. Tevbe, büyük bir pişmanlık ve derin bir nedâmet ile yapılmalıdır. Tevbede ihlâs ve samimiyet gerekir. Birilerine yaranmak, dün-

veyâ menfaatler elde etmek için yapılan tevbe, sahih bir tevbe değildir. Zira hakiki nâdim olmayanların tevbeleri geçerli olmaz. Tevbekâr bir kul, tevbesini gözyaşıyla mühürleyerek Rabbine sunmalıdır. Unutulmamalıdır ki; **“Pişmanlık tevbedir.”** [Müsned, İbn Mâce]

Pişmanlık vazgeçmeye, vazgeçmek hayâtın ve günahların arınmasına bir vesiledir. Kul, hatalıdır, günahkârdır, hayâtı boyunca da bir takım hatalar yapacak ve günahlar işleyecektir. Burada kul için nefsinin şerrinden ve şeytânın tuzaklarından kurtulma yolu olarak tevbeyi görürüz. Hiç şüphesiz ki Rabbimizin birçok ikramından bir ikramdır, tevbe. O, tevbe diye bir rahmet kapısı bizlere açmasaydı halimizin ne olurdu? Ama zatına rahmeti yazan, kullarına da bağışlanmaları için tevbe diye büyük bir kavram nasip etmiştir. Elhamdulillah.

Fitrat ve Tevbe

Fitratımızla tevbe arasında bir bağ, bir bağlantı vardır. Zira tevbekâr bir kul, tevbe ederek günah yolunu terk etmiş ve itaat yoluna yönelmiş olur. Böylece aslına yani fitratına döner ya da dönmeye gayret eder.

Bilindiği üzere insân, doğduğunda masumdur, günahsızdır. Tevbe, tekrar bize o kapıyı aralar, o imkânı sunar. Günah çukurlarında ne kadar batarsa batsın, tekrar fitrata dönüş tevbeyle mümkündür. Yeis yerilmiş, tevbe ile ümit var olmak ise medh edilmiştir.

“De ki: “Ey kendi aleyhlerine olarak günahlarda aşırı giden kullarım! Allâh’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü Allâh, bütün günahları bağışla-

yandır. Şüphesiz O Allâh, çok bağışlayan ve çok acıyandır.” [Zümer: 39/53]

Bidat Ehlinin Tevbesi

Rabbimiz, kullarına şah damarından daha yakın olandır. Tevbeleri O’ndan başka kabul eden ve kullarını O’ndan başka bağışlayan yoktur. **“Allâh’tan başka günahları kim bağışlar.”** [Âl-i İmrân: 3/135] Bir takım bidat ve hevâ ehli, sahte tevbeler dağıta dursun sahih tevbe ancak aracısız olarak Allâh’a yapılır.

Burada bir hatırlatma ve uyarı yaparak diyelim ki: Kul için yapması gerekli en öncelikli konu, dînini güzelce araştırması ve sahih kaynaklardan öğrenmesidir. Zira dünden bugüne dîn tüccarları, insânları Allâh ile kandırmaktadırlar. Her şeyi en ayrıntılı olarak araştırıp, kendilerini akıllı sananların konu dîn olunca sınıfta kalmaları ayrı bir tezattır.

Rabbimizin kitâbı ve Nebîmiz aleyhisselâm’ın Sünnet’i ve de Rabbânî ulemamızın kavilleri elimizde mevcuttur. Elhamdulillah. Rabbânî âlimler, Kur’ân’ın ve Sünnet’in dışına çıkmayanlardır. Kim ki Kur’ân’ın ve Sünnet’in dışına çıkarak bir takım tevillerle kendi bâtil yolunu süslüyorsa onlardan uzak durulmalıdır. Onların bâtil yolundan gidenler, ateşe götüren yolda gidenlerdir, buradan ayrılmalı ve derhal hallerine tevbe etmelidirler.

Şirkten Tevbe Etmek

Tevhîd, en büyük emir, şirk ise en büyük nehiydir. Kulun -şâyet varsa- ilk tevbe edeceği şey şirk olmalıdır. Şirk işleyen kişi müşriktir ve müşrik tevbe etmeden ölürse ebedî olarak cehennemde kalacaktır. Böyle bir âkıbetten Rabbimize sığınırız. **“Hiç şüphesiz,**

Allâh, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz. Bunun dışında kalanlar ise, (onlardan) dilediğini bağışlar. Her kim, Allâh'a şirk koşarsa elbette o uzak bir sapıklıkla sapmıştır." [Nisâ: 4/116]

Rabbimiz şirk koşulmasını af etmiyor ve kişi şirk üzere ölürse ebedi ateşin ehli oluyorsa burada her akıl sahibi durmalı ve düşünmelidir. Hem de derin derin düşünmelidir. Zira bu hayâtta birçok şeyin telafisi mümkündür. Fakat şirk üzere ölen için herhangi telafi yolu yoktur. Öyleyse herkesin kendi nefesine sorması gereken soru; "şirk nedir ve ne yapıldığında şirk koşulur?" olmalıdır. Zira şirki ve şirkten korunma yollarını bilmeyenler şirke düşerler. Zamanımız şirkin yaygın olup, kimsenin kendisine müşrikliliği yakıştıramadığı bir zamandır. Bu zamanda aldanmamak için çok daha fazla gayret sarf etmek gerekmektedir.

Tevbe Etmemek Şeytân'ın Yoludur

Tevbe, et-Tevvâb olan Rabbimizin rızasına vesiledir. Rabbimiz, tevbekâr kullundan razıdır. Tevbe etmeyip, günaha ısrar ve inat edip direktmekse iblisin vasfıdır. Rabbimiz, lânetli iblis için şöyle buyurmuştur: **"Meleklerle: 'Âdem'e secde edin' dedik. İblis hariç (hepsi) secde ettiler. O ise, diretti ve kibirlendi, (böylece) kâfirlerden oldu."** [Bakara: 2/34] Evet, tevbeye yanaşmamak, günaha direktmek şeytânın yoludur. Âdem'in yolu ve sünneti ise hatada ısrar etmeden tevbe etmektir. Âdem aleyhisselâm, hata ettikten sonra tevbe etmiş ve Rabbimiz de onu bağışlamıştır. Zira Rabbimiz, tevbe edenlerin tevbesini kabul eder. Yeter ki kul kulluğunu bilsin, aczini itiraf edip, bağışlanma dilesin...

Tevbe Etmek Enbiyânın Yoludur

Tevbe etmek, enbiyânın vasıflarındandır. İsmet sıfatına sahip olan nebîler sürekli tevbe ederlerdi. Onların tevbeleri günahları sebebiyle değildir. Zira onlar günah işlemekten korunmuşlardır. Kur'ân'ı Kerîm'de onların tevbelerine şahit olmaktadır.

Rabbimiz, atamız Âdem aleyhisselâm'dan bahsederken: **"Sonra Rabbi onu seçti, tevbesini kabul etti ve doğru yola iletti."** [Tâhâ: 20/132] buyurmuştur. Yine tevhîd önderi İbrâhîm aleyhisselâm ve oğlu İsmâîl aleyhisselâm: **"Tevbemizi kabul et. Hiç şüphesiz Sen, tevbeleri kabul edensin ve çok merhametlisin"** [Bakara: 2/128] diye duâ etmişlerdir.

Ulu'l-azm peygamberlerden Mûsâ aleyhisselâm ise; **"Rabbim, beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine kat. Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin."** [A'râf: 7/151] **"Rabbim, gerçekten, kendi nefsimi zulmettim, artık beni bağışla."** [Kasas: 28/16] diyerek et-Tevvâb olana yönelmiş ve O'ndan bağışlanma dilemiştir. Kur'ân'ı Kerîm'de bizler bu tür örnekleri görebiliriz.

Yine hatasını itiraf eden Yûnus aleyhisselâm da Rabbimize yönelerek; **"Senden başka ilâh yoktur. Seni tesbih ederim. Şüphesiz ki ben, (nefsine) zulmedenlerden oldum."** [Enbiyâ: 21/87] diye nidâ edip, yalvarmıştır.

Allâh, Tevbe Edenleri Sever

Îmân ehli, hatalarda ve günahlarda ısrar etmekten kaçınmalıdırlar. Zira böyle bir ısrar şeytânı ve şeytânîleri sevindirir. Rabbimiz günahlarına tevbe etmeyenleri nefislerine zulmeden za-

limler olarak adlandırmıştır. **“Günahlarına tevbe etmeyenler yok mu, işte zalimler onlardır.”** [Hucurât: 49/11] Yine Rabbimiz, îmân ehli mü’minlerin tevbe etmelerini istemiştir: **“Ey îmân edenler! İçtenlikle ve kararlılık içinde Allâh’a tevbe edin.”** [Tahrîm: 66/ 8] **“Ey mü’minler! Hepiniz Allâh’a tevbe edin, umulur ki kurtuluşa erersiniz.”** [Nûr: 24/31]

Nebîmiz aleyhisselâm da tevbe ile alakalı olarak şöyle buyurmuştur:

“Ey insânlar! Allâh’a tevbe edip O’ndan af dileyiniz. Zira ben, O’na günde yüz defa tevbe ederim.” [Müslim]

Subhânallâh! Âlemlere rahmet olan Nebîmiz aleyhisselâm dâhi her gün Rabbimize tevbe ediyorsa elbette ümmeti olarak bizler de tevbeyi ve istiğfarı hayât yapmalıyız. Yakinen bilmeli ve îmân etmeliyiz ki gûnahta ısrar etmeden tevbe etmek, kullar üzerine farz-ı ayndır. Yani zarurî ve kaçınılmaz bir vecibedir.

Rabbimiz, kitâbında mü’min kullarını bizlere şöyle tanıtmaktadır: **“Onlar çirkin bir iş yaptıkları ve nefislerine zulüm ettikleri zaman Allâh’ı zikredip günahlarının bağışlanmasını isterler. Zaten Allâh’tan başka günahları kim bağışlar? Hem onlar işledikleri gûnahta bile bile ısrar etmezler.”** [Â-i İmrân: 3/135]

Elbette ki kul, kulluk yolcuğunda bazı hatalar işleyebilir. “İşlesin!” demiyoruz, diyemeyiz ancak işlememesi de mümkün değildir, biliyoruz. Çünkü insân, melek olarak yaratılmamıştır. Nefsiyle, şeytânla, şeytânlaşan ins ve cin ile imtihan olunur. Kimi zaman yal-palar, kimi zaman düşer, çoğu zaman yürüyemez, bazen yorulur ve gidemez,

bazen de bocalamalar içerisinde kalabilir. Fakat aklından hiç çıkarmaması gereken gerçek, Rabbinin onu daima gördüğü ve O’nun gücünün her şeye yettiğidir. O dilerse en günahkâr bir kul bile en büyük veli haline gelir. Yeter ki kul, O’na yönelsin, yeter ki Rabbinizi zikredip, O’ndan bağışlanma dilesin.

Nebîmiz aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

“Herkes günah işler, fakat günahkârların en iyisi tevbe edendir.” [Hâkim]

Rabbimiz, tevbe eden kullarını sever ve onların tevbelerinden memnun olur.

“Allâh, çok tevbe edenleri sever ve çokça temizlenenleri de sever.” [Bakara: 2/222]

“Kulunun tevbe etmesinden dolayı Allâh Teâlâ’nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır.” [Buhârî]

Tevbe, Azabı Önler

Bizleri azaptan ve gazaptan koruyacak belirli şeyler vardır ki tevbe bunların başında gelir. Rabbimizin buyruğu şöyledir: **“Sen içlerinde oldukça Allâh onlara azap etmez, tevbe edip dururken de Allâh onlara yine azap etmeyecektir.”** [Enfâl: 8/33] Evet, tevbe edenler oldukça dünyevî birçok musibet önlenecek ve birçok bela ortadan kalkacaktır. Rabbimizin azabından ve gazabından korkan bir kul, bu âyetin bildirdiği üzere azaba uğramamak için tevbeyi asla bırakmamalıdır. Hatta kendisi tevbe ettiği gibi, etrafındakileri de tevbe etmeye çağırmalıdır.

Tevbe Edenlere Melekler Duâ Eder müzde ise dâreyinde kaybeder.

Tevbe edenler için bir müjde de onlara meleklerin duâ etmesidir. Melekler tevbe edenler için: **“Ey Rabbiniz! Sen, rahmetin ve ilmin ile her şeyi kuşattın. Tevbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru.”** [Mü’min: 40/7] diye duâ ederler. Günahsız ağızların, günahkâr kullara yaptıkları bu duâ ne muazzamdır. Bunu kazanmak yine tevbeyle sarılmakla mümkündür. Duâ, hem bir ibâdet, hem de mü’minin silahıdır. Meleklerin duâ ettiği gibi Müslümanlar da hem kendilerine, hem de Müslüman kardeşlerine duâ etmelidirler.

Tevbe Ahlâkiyla Yaşamak

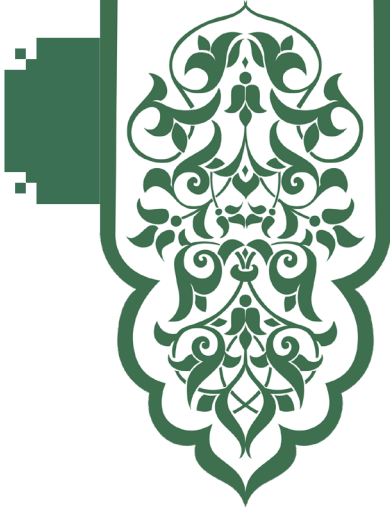
İnsân, zahîrî ve bâtını ile insândır. Müslüman da ahlâkiyla daha güzel bir Müslüman olur. Bir nevî ahlâkının güzelleşmesi Müslümanlığını da güzelleştirir. Her bir kavramın bir ahlâkı vardır. Tevbe kavramının da bir ahlâkı vardır. Kul, ahlâkî kavramları ya da kavramları ahlâkiyla birlikte hayât yaparsa dâreyinde kazanır. Tam tersini düşündüğü

Günahlar, dünyâda insânın başına birçok işler açtığı gibi yine günahlar, günahkârları ahirette ateşe sevk eder. Buna îmân edenler olarak bizlerde her zaman günahlardan kaçınma gayretinde olmalıyız. Fakat kul hatasız olmaz, şâyet bir hatamız olursa tevbe kapısının açık olduğunu unutmadan o kapıdan girmeli ve kendimizi af ettirmeye çalışmalıyız.

Ömrümüz boyunca “tevbe ahlâkı” üzere olmalı ve her daim rahmetiyle her şeyi kuşatana yönelmeliyiz. Rabbinizin buyruğunu hiç unutmamalıyız, O buyurdu ki: **“Hâlâ Allâh’a tevbe edip, istiğfar etmeyecekler mi? Allâh çok bağışlayan, çok merhamet edendir.”** [A’râf: 7/153] Sözlerimizi Nebîmiz aleyhisselâm’ın duâ ettiği gibi duâ ederek sonlandıralım: **“Allâh’ım! Beni bağışla ve tevbemi kabul buyur! Çünkü Sen tevbeleri çok kabûl eden ve çok merhamet edensin.”** [Ebû Dâvûd, Tirmizî]

Tevbe ahlâkiyla yaşayanlara selâm ve duâ ile...

KOLAYLAŞTIRILMIŞ İBÂDETLER FIKHI

NAMAZ VAKİTLERİ VE ŞARTLARI

Üzeyir Hanif

Giriş:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle... Kullarına namazı emreden Allâh'a hamdolsun. Allâh'ı Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyuruyor: “... **namaz müminler üzerine vakitleri belli bir farzdır.**” [Nisa, 103]

Ümmetine namazın nasıl kılınacağını öğreten Rasûlullâh'a salât ve selâm olsun. Allâh'ı Teâlâ'nın yol gösterici olarak indirdiği Kitâb'ından ve Kitâb'ı açıklayan Rasûlün Sünnet'inden fikhin hükümlerini çıkaran müçtehitlerimize ve dînini fikhin esaslarına göre yaşayan Müslümanlara da selâm olsun.

Lügatte salât kelimesi dua anlamındadır. Dini terimde; “tekbirle başlayıp selamla sona eren, kendisinin özel şartları bulunan sözler ve fiillerdir”. Bu sayımızda namaz bablarının ilkleri olan vakitleri ve şartlarından bahsedeceği

Farz Namazları ve Vakitleri:

Farz namazlar beş vakittir. Bunlar sabah, öğlen, ikindi, akşam ve yatsı

namazlarıdır. Namazların beş vakit olması Kurân, sünnet ve icmâ ile sabittir, inanmak ve amel etmek farzdır, inkârı küfürdür. Terki ise -meşhur ihtilâfla beraber- küfürdür, küfür olmadığı da söylenmiştir. Buna göre, Müslümanların arasında yetiştiği halde namazın, zekâtın, orucun ve haccın farz; içkinin, zinanın ve üzerinde icmâ edilen diğer yasakların haram olduğunu inkâr eden kimse kâfir olur.

Ancak namazın farz olduğuna inandığı halde tembelliğinden dolayı vakti çıkıncaya ve zaruret vakti daralıncaya kadar kılmayarak terk eden kimse dinden çıkmaz. Namazı geciktirme (kazaya bırakma) hususunda sadece uyuyan, unutan ve cem nedeniyle seferde olan kişi mazur görülür.

Hanefilerde:

Sabah namazının başlangıç vakti ufukta yatay bir şekilde beyazlık olarak gözükken ikinci fecirdir. Bitişi ise Güneş'in doğmasıdır.

Sabah namazını Güneş'in doğuşuna yakın kılmak müstehabtır.

Öğle namazının başlangıcı Güneş'in zeval vaktidir. Zeval göğün tam ortasından batmaya başladığı vakittir. Bitişi ise; Ebû Hanife'ye göre, bir şeyin gölgesinin, zeval vaktindeki gölgesi hariç tutulduğunda, kendisinin iki katı olduğu zamandır. İmâmeyne göre, bir şeyin gölgesinin, zeval vaktindeki gölgesi hariç tutulduğunda, kendisi kadar olduğu zamandır. Öğle namazı, yazın hava biraz serinleyince kılmak, kışın ise erken kılmak müstehabtır.

İkinci namazının başlangıç vakti, öğle namazının bitiş vaktindeki görüş ayrılığına göre değişir. Bitişi ise, Güneş'in batmasıdır. İkinci namazını Güneş'in rengi değişmeyinceye kadar ertelemek müstehabtır.

Akşam namazının başlangıç vakti, Güneş'in batmasıdır. Bitişi ise, şafağın kaybolmasıdır. Şafak; Ebû Hanife'ye göre, [Güneş'in battığı esnada ortaya çıkan] kırmızılıktan sonra ortaya çıkan beyazlıktır. İmâmeyne göre, [Güneş'in battığı esnada ortaya çıkan] kırmızılıktır. Akşam namazını erken kılmak müstehabtır.

Yatsı namazının başlangıç vakti, şafağın kaybolmasıdır. Bitişi ise, fecrin doğuşudur. Yatsı namazını ise, gecenin üçte birine kadar ertelemek müstehabtır.

Vitir namazının başlangıç vakti, yatsı namazından sonradır. Bitişi ise, fecrin doğuşudur. Gece [teheccüd] namazını kılmayı adeti haline getiren kimse için, vitir namazını gecenin sonuna kadar ertelemek müstehabtır.

Fakat kişi kalkamayacağını düşünüyorsa uyumadan önce vitir namazını kılmalıdır.

Herhangi bir mazeret sebebi ile bir vakitte iki farz namazın cem edilmesi caiz değildir. Bu ancak; hacıların Arafat'ta (Müslümanların yöneticisi olan) büyük imamla birlikte ve ihramlı olmaları şartı ile kılabilirler. Bu durumda öğle ile ikinci namazları cem-i takdim şeklinde/öğle vaktinde kılınır. Akşam ile yatsı namazları ise Müzdelife'de cem-i te'hir şeklinde/yatsı vaktinde kılınır. Akşam namazının Müzdelife yolunda kılınması caiz olmaz.

Şafiilerde:

Namazların her biri, vaktin evvelinde namazın kılınabileceği geniş bir vakit kalıncaya kadar -tehirlilik olarak- vacibtir. Sığabileceği dar bir zaman kalırsa namazı acele üzere kılmak vacibtir.

Sabah namazının vakti, ikinci fecrin (feci-i sâdıkın) doğmasından itibaren başlar, tercih edilen görüşe göre ortalık aydınlanıncaya kadar devam eder. Güneş doğana kadar kılınması da câizdir.

Öğle namazının vakti, güneşin zevalinden (gökyüzünün ortasından batıya doğru kaymasından) itibaren başlar, zeval gölgesinden sonra her şeyin gölgesinin uzunluğu kendi misli olunca sona erer.

İkinci namazının vakti, her şeyin gölgesi kendi mislini geçtikten sonra başlar, tercih edilen görüşe göre her şeyin gölgesi kendi gölgesinin iki misli olunca sona erer. Güneşin batımına kadar kılınması da câizdir.

Akşam namazının tek vakti vardır. Bu vakit, güneş battıktan sonra başlar, kırmızı şafağın kaybolmasıyla, yani yatsı namazının girmesiyle sona erer.

Yatsı namazının vakti, ufuktaki kırmızı şafağın kaybolmasından itibaren başlar, tercih edilen görüşe göre gecenin üçte birinin bitimine kadar devam eder. İkinci fecrin (feci-i sâdıkn) doğuşuna kadar kılınması da câizdir.

Namazın Şartları:

Namazın farz olmasının şartları üçtür: 1. Müslüman olmak. 2. Ergenlik çağına girmek. 3. Akıllı olmak. Bu üç şart, aynı şekilde mükellef olmanın da şartlarındandır. Dolayısıyla delilik veya hastalık nedeniyle akli giden ve (daha önce) asli itibariyle kâfir olan kimse (kılmadığı namazların) kazasını yapmaz. Mürtet ise (dinden çıktığı süre içerisindeki) namazların kazasını yapar. Mümeyyiz çocuk yedi yaşında, namaz kalmakla emrolunur. On yaşına geldiği takdirde (hala kılmıyorsa) dövülür.

Hanefilerde:

Namaz kılacak birisinin, necasetlerden ve hadeslerden, daha önce açıkladığımız gibi temizlenmesi gerekir. Necaseti temizleyecek bir şey bulamayan birisi, namazını üzerinde necaset olduğu halde eda eder, daha sonra kaza etmesine gerek yoktur.

Aynı zamanda avret mahallini örtmesi gerekir. Erkeğin avreti, göbek deliğinden, dizkapağı dahil, diz kapağına kadardır. Hür kadının, elleri ve yüzü hariç bütün bedeni avrettir. Cariyenin avret mahalli erkeğin gibidir. Buna ilave olarak cariyenin karnı ve sırtı da avrettir. Bunların dışında kalan bedeni

avret değildir. Giyecek elbise bulamayan kişi, rukû ve secdeyi ima ederek ve oturarak namazını kılar. Oturarak kılmak daha faziletli olsa da ayakta kıldığında da namazı geçerli olur. Namaza başlayacak kişi, kılacağı namaza niyet etmelidir. Ayrıca niyeti ile iftitah tekbiri arasında [namaza aykırı] başka bir işle uğraşmamalıdır.

Namaza başlayacak kişi kıbleye dönmelidir. Fakat kişi [düşmandan veya yırtıcı bir hayvandan] korkarsa, gücü yettiği yöne doğru namazını kılabilir. Şayet bir kişi kıblenin yönü hakkında şüpheye düşer de yakınında soracağı kimse bulunmazsa, kıblenin yönünü bulmaya çalışır ve namazını o yöne doğru kılar. Eğer namazını kıldıktan sonra ona birisi yanlış yöne doğru namazını kıldığını söylerse, namazını iade etmez. Fakat namazda iken yanlış yöne doğru kıldığını öğrenirse, namazın içinde kıbleye doğru döner ve namazına devam eder.

Şafiilerde:

Namazın dışındaki şartlar beştir. Lügatte şurut şartın çoğuludur. Alamet manasındadır. Dini terimde, üzerine namazın sıhhatinin tavakkuf ettiği şeydir. Şart namazın bir parçası değildir. Bu kayıtla rükûn kapsam dışına çıkmıştır. Zira rükûn namazın bir parçasıdır. Namaza başlamadan önce gerekli olan şartlar beştir:

1. Âzaları hadesten (küçük ve büyük abdestsizlikten) ve necâsetten temizlemek. Su veya toprağın bulunmaması halinde kılınan namaz sahih olup sonradan iade edilmesi vaciptir. Elbise, beden ve namaz kılınan mekan, muaf olmayan necasetten temiz olmalıdır.

“Rabbimiz!
Biz şüphesiz îmân ettik,
günahlarımızı bağışla ve bizi ateşin
azabından koru!”

[Â-i İmrân: 3/16]

2. Temiz bir elbiseyle avret yerlerini örtmek. Bir kimse tek başına veya karanlıkta olur da avretini örtmekten aciz kalırsa rukû ve sucûdu ima ile değil tam yapar. Namazını kılar ve sonradan iade etmez. Avreti örtmek temiz elbiseyle olur. Avreti namaz dışında da insanlardan saklı tutmak vaciptir. Kişi tek başına yıkanmak ve benzeri gibi bir ihtiyaç yoksa avretini örtmesi vaciptir. Ama kişinin avretini bizzat kendinden saklı tutması vacip değildir. Erkeğin avreti göbekte diz kapağı arasında kalan kısımdır. Keza cariyenin de avreti böyledir. Hür kadının namazdaki avreti; yüzü, bileklere kadar her iki elinin dış ve iç kısmı hariç tüm bedeni avrettir. Namaz dışında ise tüm bedeni avrettir.

3. Temiz bir yer üzerinde durmak. Şu halde kişi secde veya rukûda iken veya oturmuş halde iken veya ayakta iken elbisesinin veya bedeninin bir kısmı necasete ulaşırsa namazı sahih olmaz.

4. Vaktin girdiğini bilmek veya içtihat ederek vaktin girdiğini zanla bilmek. Şayet kişi, bu şekilde kendi bilgisine göre vakti belirlemeden namaz kılsa namaz vaktine tesadüf etse bile namazı sahih olmaz.

5. Kibleye, yani Kâbe'ye yönelmek. İki durumda kibleyi terk etmek câizdir. Biri, savaş gibi şiddetli korku esnasında, diğeri ise yolculuk sırasında binek üzerinde kılınan sünnet namazlarda.

Ezan ve Kamet:

Hanefilerde:

Ezan okunması, beş vakit namaz ve cuma namazı için sünnettir. Bunların

dışındaki namazlar için sünnet değildir. Ezan şöyle okunur: Allâhu ekber, Allâhu ekber, Allâhu ekber, Allâhu ekber. Eşhedu en lâ ilâhe illallah, Eşhedu en lâ ilâhe illallah. Eşhedu enne Muhammeden Resûlullah, Eşhedu enne Muhammeden Resûlullah. Hayye ale's-salâh, Hayye ale's-salâh. Hayye ale'l-felâh, Hayye ale'l-felâh. Allâhu ekber, Allâhu ekber. Lâ ilâhe illallah. Sabah ezanında Hayye ale'l-felâh dan sonra iki defa es-Salâtu hayrun mine'n-nevm denir.

Kamet getirmek de ezan gibidir. Sadece kamette, Hayye ale'l-felâh dan sonra iki defa Kad Kâmeti's Salâh denir.

Ezan yavaş okunur, kamet ise hızlı. Her ikisi okunurken de kibleye dönlür. Müezzin Salâh'a ve Felah'a gelince, Salâh 'da yüzünü sağa çevirir, Felah 'da ise sola çevirir. Kaza edilen namazlar için de ezan ve kamet okunur. Eğer bir anda birden fazla kaza namazı kılınacaksa; ister, birincisi için ezan okunur diğerleri için sadece kamet getirilir. İster, hepsine hem ezan okunur hem de kamet getirilir.

Müezzinin ezan okurken veya kamet getirirken abdestli olması gerekir. Abdestsiz bir şekilde ezan okumak caiz olsa da kamet getirmek mekruhtur. Gusül abdesti olmayan birisinin ezan okuması mekruhtur. Vakti girmemiş bir namazın ezanı okunmaz.

Şafiilerde:

İslâm'ın şiarı ortaya çıksın diye tek başına veya ikinci bir cemaat için olsa dahi farz namazlar için ezan ve kamet getirmek sünnettir. Ezan, kametten daha faziletlidir. Bir başka görüşe göre ise kamet daha faziletlidir. Tek başına

namaz kılan kimse, daha önce cemaatle namazın kılındığı bir mescitteyse, ezan için sesini fazla yükseltmez. İkinci bir cemaat için ezan okuyanın durumu da aynıdır, seslerini yükseltmezler. Kadınların kıldığı cemaat namazı için ezan değil de kamet getirmek sünnettir.

Ezan ve kametin lafızları bellidir ve tertipli bir şekilde okunması vaciptir. Eğer müezzin ezan okuduğu esnada uzun bir süre sessiz kalırsa veya konuşursa ezan bozulur ve baştan alması gerekir.

Eğer sadece kendisi için ezan okuyup kamet getirirse, en az kendisine sesi işittirmelidir. Ancak cemaat için getirirse, ezan ve kameti her birine ayrı ayrı işittirmelidir. Sabah hariç hiçbir namaz için vaktinden önce ezan okumak geçerli olmaz. Ancak sabah namazı için gecenin ilk yarısından sonra ezan okunabilir.

Ezan ve kametin mendubları vardır. Abdestli olmak, ayakta okumak, kibleye yönelmek. Birinci Hayye ale'l-felâh getirildiğinde boynu bükerek sağa, ikincisinde ise sola bakmak. Kişi göğsünü ve ayakları (kıbleden) çevirmez.

Abdestsiz kişinin ezan okuması mekruhtur. Cünüp olan kimsenin okuması daha çok mekruhtur. Kamet getirirken abdestsiz olmak daha ağır mekruhtur.

Mescidin yakınında yüksek bir yerde ezan okumak, parmakları kulak deliğine koymak, ezanı tertilli okumak, kameti ise hızlı okumak mendubtur.

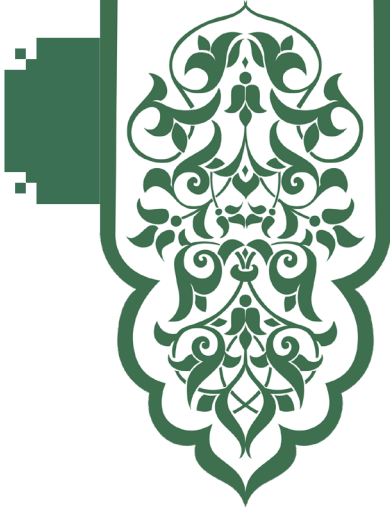
Müezzinin Müslüman, akıllı, mümeyyiz ve erkekler için getiriyorsa erkek olması şarttır. Hür, adil, gür ve güzel sesli olması mendubdur.

Yanında gören biri yoksa gözleri görmeyen birinin müezzin olması mekruhtur. Cünüp, hayızlı ve Kurân okuyor olsa dahi kişinin, her kelimenin ardından müezzininsöylediklerini söylemesi, Hayya ala's-salâh ve Hayya ale'l-felâh sırasında Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh, sabah namazında müezzin Es Salâtu hayrun minen-nevm dediğinde sadakte ve berirte ve kamet kelimelerinde ise: "Yer ve gök devam ettiği sürece Allah namazı kaim ve daim etsin ve beni namazın, salih ehlerinden eylesin" demesi mendubdur. Eğer ezan sırasında cima ediyorsa veya lavabodaysa ya da namaz kılıyorsa, sonradan icabet eder. Ezan ve kamet bittikten sonra müezzin ve ezanı işiten kişinin Rasûlullâh'a sallallahu aleyhi vesellem salât getirmesi ve şu duayı yapması mendubdur: **"Ey şu eksiksiz davetin ve kılınacak namazın rabbi Allâhım! Muhammed'e vesileyi, fazileti ve yüksek dereceyi ver. Onu, kendisine vaad ettiğin makâm-ı mahmûda ulaştır."**

Hâtîme:

Dergimizin bir sayısında yine Fıkıh Bölümünün yazısını tamamlamayı bize nasip eden Rabbimize hamdolsun. Bu yazımızda namaz bablarından namaz vakitleri, şartları ve ezan bablarını anlattık. Sonraki yazılarımızda da namaz bablarıyla devam edeceğiz inşaAllâh. Bir sonraki yazımızda buluşmak ümidiyle Allâh'a emanet olun.

TEFEKKÜR NOTLARI

TEVBİYİ ANLAMAK

Enes Lütfü

Rahmeti gazabını aşan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın ismiyle...

Bizlere tevbeyi bahşeden Yüce Rab-bimize hamdeder ve istiğfarı kalblerimize umut olarak aşıl原因an Nebîmize salât ederim. Hayatlarını tevbe kılan ashâb-ı kirâmımızı rahmetle ve saygıyla anar, selâmların en güzelini onların ve takipçilerinin üzerlerine irsal ederim...

Rahmetinden asla ümit kesilmeyen Rabbimizin, tevbeye muhtaç kulları! Günahların sel olup sokaklardan aktığı, fakat tevbenin bir damla yaş olup gözlerden damlamadığı şu garib asırda, kula kendi kimliğini hatırlatıp kurtuluşa çağırان Minhâc Dergisi olarak, bu sayımızı "tevbeye" ayırdık; şirkten tevbeye, gûnahtan tevbeye, cehaletten tevbeye...

Her şeyden önce şeytânî bir isyânın karşısında Ademî bir kulluğa... Bilinmelidir ki; kulluk gûnahsızlık yarışı değil, gûnahlarla mücadele etme savaşıdır. Bu yazımızda, siz kardeşlerimizin tevbe kapisını aşındırırken faydası olacağına

düşündüğümüz bilgileri paylaşmaya çalışacağız, inşaallâh.

Rabbim cümle kardeşlerimizi sınıra gelmez affıyla affeylesin, Allâhumme âmîn...

"Rabbimiz! Biz şüphesiz îmân ettik, günahlarımızı bağışla ve bizi ateşin azabından koru!" [Â-i İmrân:3/16]

Tevbe Nedir?

İnsan için zahiren kirlenmek ne ise, bâtinen kirlenmekte aynı şeydir. Zahirî kirlenmekten kaçınamadığımız gibi bâtînî kirlenmekten de kaçınmamız mümkün değildir. Zahirî temizliğimizi yapmak zorunda olduğumuz gibi, bâtînî temizliğimizi de yapmak zorundayız, tekrar kirleneceğimizi bilsek bile... Bizleri bu acziyet üzere yaratan, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dır. İnsan olarak bizler hata işler nitelikte yaratılmışızdır. Çünkü hatasız olmak Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın üstün sıfatındandır. Öyleyse bizlere düşen kirlenmemek değil, kirlendikten sonra

temizlenmektir. En büyük hata da, o günaha tevbe etmemek ve günaha direktmektir. Mamafih kul günah işler ve tekrar tevbe eder. Bir anlık gaflete dalar ama tevbeyle kendine gelir. Böylece Rabbimizin et-Tevvâb ismi tecelli eder. Tevbe bir canlılık işaretidir. Tevbe îmânın alâmetidir. Tevbe kulluk simgesidir. Nitekim Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

“Şüphesiz ki Allâh çokça tövbe edenleri ve çokça temizlenenleri sever.”

[Bakara: 2/222]

Nebî aleyhisselâm'da şöyle buyurmaktadır:

“Eğer siz günah işlememiş olsaydınız Allâh sizi yok eder, yerinize başka bir kavim getirirdi. Onlar günah işlerler sonra günahlarının bağışlanmasını isterlerdi, Allâh da onları bağışlardı”

[Müslim]

Tevbe etmenin aslı, o işlenen hatadan dolayı pişmanlık hissi duymaktır. Böylece kul o hataya tekrar dönmez ve hâlini düzeltir. Pişmanlık duymayan kalbse o günaha tekrar tekrar düşer ve hâlinin islâhı asla mümkün olmaz. Tevbeyi harekete geçiren şey pişman olma duygusudur, o duyguyu harekete geçiren şey ise îmândır. Öyleyse diyebiliriz ki; tevbe kulun halini ıslah ettiği bir îmân eylemidir. Tevbeyi artırmak isteyen îmânını artırsın.

Tevbe ve İstiğfar Arasındaki Fark

Aslı itibarıyla tevbe ve istiğfar arasındaki farkı anlamak için öncelikle günahın zararları ve bıraktığı kötü etkilerin anlaşılması gerekir. Günahların birden çok zararından bahsedebiliriz;

ilk söylenebilecek zararı, kulun Rabbiyle kendisi arasında soğukluk girmesine sebep olur. Kulda manevi düşüşler ve derecelerin azalması meydana gelir. Hikmet kuldan alınır ve artık karşılaşacağı tehlikeleri sezemez. Bu gaflet onu daha da günaha sürükleyebilir. Tevbe, kulun işlemiş olduğu günahı derhal terk etmesi ve pişmanlık duymasındır. İstiğfar ise kulun düşmüş olduğu bu hatadan dolayı Rabbinden af dilemesi ve günahların hem dünya hem de ahiret boyutundaki zararlarından kurtulmak istemesidir. Özetle kul tevbe ile halini ıslah eder, istiğfar ile maneviyatını ihya eder. Rabbim bizi affedip ihya ettiği kullarından eylesin, Allâhumme âmin.

Tevbeyi Anlamak

Günahların altında şeytânî veya nef-sânî dürtüler gizlidir, tevbe ve istiğfarın altında ise Rahmânî bir hidayet gizlidir. Şeytân, sürekli insanın haramlara girmesi için uğraşır, sonunda istediğini alır ve hemen onu terk eder. Allâh Azze ve Celle'de kime rahmet ederse ona tevbeyi ilham eder ve onu doğru yola iletir. Kulun aklına tevbe etmek geldiyse, bu Allâh'ın onu terk etmediğinin ve onu affetmek istediğinin alâmeti olabilir. Çünkü Allâh Azze ve Celle kullarının tevbelerini muhakkak kabul edeceğini buyurmuştur. Tevbe kapısını kıyamet saatine kadar açık bırakmıştır. Her günahkâr için affolunma fırsatı var demektir. Öyleyse tevbe etmeyi aklılara düşüren Rabbimiz, kullarını affetmek istiyor diyebiliriz. Ancak mel'un şeytân kulu tevbeye yönlendirmemek için uğraşır ve bu ameli ona zor göstererek kula kendisinin affolunmaya layık olmadığını hissettirir. Hâlbuki Allâh'ın rahmeti çok geniştir. Asıl felaket kişinin

aklına tevbe etme fikrinin gelmemesidir. Allâh'ın kulunu terkedip etmediği buradan anlaşılabilir.

Bazı insanlar, tekrar bozma korkusundan dolayı tevbeye yaklaşmamaktadır. Çünkü kişi, tevbeyi bozmayı, günahı işlemekten daha ağır bir cürüm olarak görüyor. Bunun neticesinde de günahına hiçbir sıkıntı duymaksızın devam ediyor. Bu apaçık bir şekilde şeytânın kulu aldatması ve onu tevbeye yaklaştırmamasıdır. Unutmamak gerekir ki günahta diretip tevbe etmemek, tevbeyi bozmaktan daha büyük bir cürümdür. Allâh'u Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **“Onlar çirkin bir şey yaptıkları veya kendilerine kötülük ettikleri zaman Allâh'ı hatırlarlar da hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Zaten günahları Allâh'tan başka kim bağışlayabilir ki? Onlar, yaptıklarında bile bile ısrar etmezler.”** [Âli İmrân: 3/135]

Bu anlatılanlardan günah işlemenin basitleştirilmesi veya küçümsenmesi anlaşılmalıdır. Günahları küçümsemek zaten büyük günahdır. Anlatılmak istenen; zaten kendisinden kaçamadığımız günahlara karşı tevbe alışkanlığının kurulmasıdır. Hatta günahlara dalmış umutsuz insanlara; aslında tevbe etmenin ve affolunmanın ne kadar basit olduğu, bu günahkârlığın onlar için normal olup, asıl normal olmayan şeyin tevbe etmeyi terk etmek olduğudur. Affeden Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **“De ki: Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım! Allâh'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Doğrusu Allâh günahların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir.”** [Zümer: 39/52]

Kul bazı günahlarıyla, tevbe sayesinde eski derecelerinden daha yüksek konumlara gelebilir. Bu; kulun işlemiş olduğu günahtan dolayı aşırı pişman olması; çokça istiğfara sarılması ve nafile ibadetlerle kendisini Rabbine affettirmeye çalışmasıyla meydana gelir. Kul, işlediği günahtan öyle tiksindir ve pişman olur ki ömrü boyunca asla ona tekrar dönmez. Ve kul öyle dereceler kazanır ki belki başka bir şeyle bunu kazanamazdı. İşte bu tevbenin faziletindedir. İşte bu da tevbenin aslı ve esasıdır. İşte bu tevbeyi anlamaktır.

Sahabe Hayatından Tevbe Örneği

Ashâb-ı Kirâm'ı değerli kılan şey, tevbeleriydi. Onlar da önceleri şirk üzere bir hayat yaşayan sıradan insanlardı. Ancak onları, tevhîdî bir tevbe en değerli konumlara yükseltti. Şirkten beri olmak ve tevhîde yönelmek en büyük tevbedir diyebiliriz.

Elbette onlar da Müslüman olduktan sonra, kusur işlemeyi terk edemediler. Kerih de görseler bazı hatalara düşebiliyorlardı. Çünkü nihayetinde onlar da insandı. Onlar da hata işleyebilirlerdi. Çünkü hatadan müstağni olmak Rabbimize aittir. Fakat onların tevbesi hiç dillerinden ve gönüllerinden düşmezdi. Onlar hemen üzülür ve neredeyse helak olurlardı. Affolunmak için çırpınır dururlardı.

Ashâb-ı Kirâm arasında işlediği günahlarıyla ve ettiği tevbe ile anlatılan bir sürü sahâbî vardır. Hatta onlardan en meşhuru Ka'b bin Mâlik radiyallâhu anhu'nun kıssasıdır. Onun tevbesi âyetlere konu olmuştur. Ancak biz burada onunla ilgili olan bir rivâyeti değil, çoğu insanın belki de daha önce bilmediği

Miktâd bin Esved radiyallâhu anhu'nun Allâh Rasûlüyle arasında geçen ve yüzümüze tebessüm bırakan tevbe hikâyesini ele alacağız.

Hadisin tamamı şöyledir:

Miktâd radiyallâhu anhu anlatıyor: “Ben ve iki arkadaşım yoldan gelmiştik. Yorgunluktan gözümüz görmüyor, kulaklarımız duymuyordu. İçinde bulunduğumuz durumu Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'in ashâbına arz etmeye başladık. Ama onlardan hiçbiri bizi kabul etmiyordu.

Nihayet Allâh Rasûlü'nün yanına gittik. O da bizi evine götürdü, bir de baktık ki üç keçi var! Rasûlullâh aleyhisselâm: ‘Şu keçileri sağın da sütünü paylaşalım!’ buyurdu. Her birimiz süt sağıp payımıza düşen sütü içiyorduk. Rasûlullâh aleyhisselâm'a da payını sunuyorduk. Allâh Rasûlü geceleyin (payını almak için) gelir ve öyle selâm verir ki uyuyanı uyandırmazdı, fakat uyanık olana da işittirirdi. Sonra mescide geçer ve namaz kılardı. Sonra da sütünün başına gelir içerdi.

Bir gece payıma düşen sütü yeni içmiştim ki şeytân (lanetullâhi aleyh) gelip şöyle dedi: ‘Muhammed ensârın yanına gidiyor, onlar da ona ikramda bulunurlar, böylece o onların yanında karnını doyurur.

Dolayısıyla da onun bu iki yudum süte ihtiyacı yok!’ Bunun üzerine ben (Allâh Rasûlünün payı olan) sütü içtim. Süt karnıma inip de onu çıkarmaya bir çare olmadığını anladığım vakit şeytân bana pişmanlık verip şöyle dedi: ‘Yazık sana! Ne yaptın! Muhammed'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) payını mı içtin!?

Gelip de sütünü bulamadığı vakit sana beddua ederse helak olursun. Dünyan da ahiretin de (heba olur) gider.

Benim üzerimde bir örtü vardı, onu ayaklarıma örtsem başım açıkta kalıyor, başımı örtsem ayaklarım açıkta kalıyordu. Beni uyku tutmadı. İki arkadaşım ise uyumuşlardı; onlar benim yaptığımı yapmamışlardı. Derken Allâh Rasûlü aleyhisselâm gelerek önceden verdiği gibi selâm verdi. Sonra mescide geçti ve namaz kıldı. Sonra sütünün başına gelerek kabin üstünü açtı. Fakat kabin içinde bir şey bulamadı. Bunun üzerine başını semaya kaldırdı. Ben de (içimden): ‘İşte şimdi bana beddua edecek ve helak olacağım’ dedim. Ancak o: ‘Allâh'ım! Bana yemek yedirene Sen de yedir. Bana içirene Sen de içir’ diye duâ etti. Ben hemen örtüyü alıp onu üzerime sardım. Bir bıçak alarak keçilerin yanına gittim. Hangisi besili ise onu Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'e kesecektim. Bir de ne göreyim! Keçinin memelerinde süt birikmiş! Diğerlerine baktım ki onların sütleri birikmiş. Bunun üzerine Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in ailesine ait, içine pek süt sağlamadıkları bir kap alıp sütleri sağdım. Öyle ki sütün üzerinde köpük bile oluştu. Sonra Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'in yanına geldim. O: ‘Bu akşam sütünüzü içtiniz mi?’ diye sordu. Ben de: ‘Ey Allâh'ın Rasûlü! (aleyhisselâm) Sen iç’ dedim. Sütten bir miktar içti, sonra bana uzattı. Ben yine: ‘Ey Allâh'ın Rasûlü sen iç’ dedim. O da içti, sonra yine bana uzattı. Ben, Rasûlullâh'ın doyduğunu ve duasına nail olduğumu anlayınca güldüm. O kadar ki kendimi yere attım. Bunun üzerine Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem: ‘Ey Miktâd! Sen bir yaramazlık

yapmışsın? (söyle de bilelelim)’ dedi. Ben de: ‘Ey Allâh’ın Rasûlu böyle böyle bir durumdaydım, şöyle yaptım’ dedim. Bunun üzerine Rasûlullâh aleyhisselâm: **‘Bu Allâh’ın rahmetinden başka bir şey değildir. Bana haber etseydin de iki arkadaşımızı da uyandırsaydık, onlar da bu süttten nasiplenseydiler ya!’** buyurdu. Ben de: ‘Seni hak ile gönderen Allâh Azze ve Celle’ye yemin olsun ki, sen bu süttten nasiplendikten sonra ve seninle beraber ben de nasiplendikten sonra, artık insanlardan kim bu süttten nasiplenirse nasiplensin, benim için fark etmez’ dedim.” [Müslim]

Buradaki rivâyetin dışında sahabîlerin tevbelere dair aktarılan birçok rivâyet bulunmaktadır. Bizim bu rivâyeti seçmemizin nedeni, hem onun tebesümlere sebep olan kısımlarının olması hem de bazı noktalarda bizi tefekküre davet etmesidir. Okuduğumuz bu rivâyetdeki dikkatimizi çeken nokta; şeytân bazı günahlar için “geçerliymiş” gibi gözükken bazı sebepler üretebiliyor. Bu onun çok iyi algı ve manipülasyon yaptığının bir göstergesidir. Ve bizler de bazen hakikati bilmemize rağmen şeytânın bu algı oyununa teslim olabiliyoruz. Ayrıca şeytânla iş birliği yapan nefis hiçbir sınır tanımayacak hale dönebiliyor. Şeytân insanı en çok nefsinin zayıf olduğu noktalardan sıkıştırıyor. Ve artık sınır tanımayan nefis Allâh’ın Rasûlüne ait olan bir hakkı dahi çiğneyebiliyor. Bu denli düşünülduğünde ne kadar zayıf ve gafil olduğumuz anlaşılıyor. Her şeye rağmen buradaki güzel sahabîmizin yeise kapılmadan, bir kurtuluş yolu aradığını ve yaptığından dolayı gerçekten yüreğinin yandığını görüyoruz. Kendisini affettirmek içinde elindeki bütün imkânları kullandığını

müşahede ediyoruz. Onun bu çırpınışı karşısında da Allâh Rasûlü’nün sorgulayıcı ve tartışmacı bir tavır sergilemeden, problemi çözme yönüne gittiğini ve affedici olduğunu hatta bu olanların Allâh’ın bir rahmeti olarak değerlendirdiğini görüyoruz. O, günaha düşen diğer insanlara da -istisnaları olmakla beraber- böyle davranırdı. Çünkü o biliyordu ki sonuçta biz insanız. Ve elhamdulillah tevbe kapısı hala açık. Bizler de bunu böyle bilmeli ve tevbe nimetinden faydalanmalıyız. Rabbimiz bizi tevbe ile faydalananlardan eylesin, Allâhumme âmin.

Tevbe İçin Yardımcı Olacak Unsurlar

Yukarıda geçen birçok açıklamalardan anlaşılmalıdır ki; günah ve tevbe bizim hayatımızın iki uç kısmıdır. Bizler günahlar ve tevbelere arasında gider geliriz. Bize düşen gafil olmamak ve sürekli tevbe ve istiğfar içinde olmaktır. Ancak tevbe dediğimiz eylem, gerekli bir şuur üzerinde olmalıdır. Onun araç ve gereçleri bilinmelidir. Onun hakikati idrak edilmelidir. O nedenle şu durumlara dikkat edilmelidir:

a) Hemen Tevbeye Geri Dönülmelidir: Tevbe etmek yemin etmek gibi değildir. O bozulduğunda tekrar tevbe etmekten başka bir şey gerekmez. Ve tekrar günaha dönülürse bunu büyütme yerine hemen tevbeye dönülmelidir. Ancak kişi tevbesindeki samimiyetini göstermek için sadakalar verip nafîle ibadetlerini çoğaltabilir. Bu konu hakkında şöyle bir âyet-i kerîme mevcuttur: **“Ancak, kim haksızlık eder, sonra, işlediği kötülük yerine iyilik yaparsa, bilsin ki Ben (ona karşı da) çok bağış-**

layıcıyım, çok merhamet sahibiyim.”

[Neml: 27/11]

Rasûlullâh aleyhisselâm da şöyle buyurmaktadır: **“Kötülük işlersen, hemen arkasından iyilik yap ki, o kötülüğü silip süpürsün.”** [Tirmizî]

b) Sadıklarla Beraber Olunmalıdır: Tevbe ile tertemiz bir hayat yaşamak için, tevbe ile arınmış çevre edinilmelidir. Çünkü kişinin hayat şekli yaşamış olduğu çevreye göre yön almaktadır. Günahkâr ve haramlara batmış bir ortamda yaşayan insanın, haramlara hiç bulaşmamış olması düşünülemez. Çünkü Allâh Rasûlü’nün buyurduğu üzere: **“Kişi arkadaşının dîni üzeredir...”** [Ebû Dâvûd, Tirmizî] O nedenle kişi, kendileriyle iyilik ve takva üzere yardımlaşan, ancak günahlarda yardımlaşmayan dostlarla beraber olmalıdır. Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **“Ey îmân edenler! Allâh’a karşı gelmekten sakının ve sâdıklarla beraber olun.”** [Tevbe: 9/119]

c) Zikirler Çoğaltılmalıdır: Her mane’î sıkıntılarının ilacı zikrullâhtır. O hasta kalplerin şifasıdır. O, hem affolunmayı hızlandırır hem de kalbi tedavi eder. O en büyük dostumuzdur. Ve kalpler ancak Allâh’ı zikretmekle mutlu olur: **“İyi bilin ki! Kalbler ancak Allâh’ı zikretmekle mutlu olur”** [Ra’d: 13/28]. Amel etmenizi umarak sizlerle şu zikirleri paylaşmak isterim:

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ

“Rabbim! Beni bağışla ve tevbemi kabul buyur! Çünkü Sen tevbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edensin” [Ebû Dâvûd]

لِلَّهِمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ
وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ
بِدُنْيِي فَاعْفُرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

“Allâh’ım! Sen benim Rabbimsin. Senden başka ibadete lâîk hiçbir ilâh yoktur. Beni Sen yarattın. Ben Senin kulunum. Ezelde Sana verdiğim sözümde ve vaadimde hâlâ gücüm yettiğince durmaktayım. İşlediğim kusurların şerhinden Sana sığınırım. Bana lûtfettiğin nîmetleri yüce huzûrunda minnetle anar, günahımı îtirâf ederim. Beni affet, şüphe yok ki günahları Senden başka affedecek kimse yoktur.” [Buhârî]

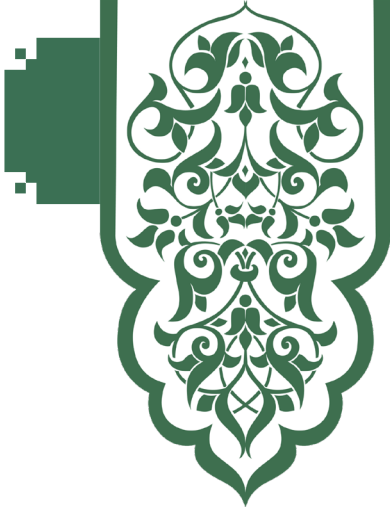
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ
الظَّالِمِينَ

“Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni eksikliklerden tenzih ederim. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum.” [Enbiyâ: 21/87]

Son

Bu yazımızda kısa ve öz bir şekilde tevbeyi ele aldık. Daha çok düşünsel anlamda tevbenin şuuruna ve hakikatine değinmeye çalıştık. Ve kısa bir örnek vererek akıllarda şekillenmesini istedik. Ayrıca faydalı olacağını düşündüğümüz zikirleri sizinle paylaştık. Elbette bu konu hakkında söz uzayıp gider ancak biz bu kadarıyla iktifa edeceğiz. Daha farklı konular için sayımızın diğer yazılarına göz atabilirsiniz. Rabbimiz tüm tevbe edenlerin tevbelerini kabul etsin diyor ve sizleri Allâh’a emanet ediyorum.

Selâm ve duâ ile...

İRŞAD VAKTI

KA'B BİN MALİK VE TEVBE

Ali Eren

Kullarını çokça bağışlayan ve affetmeyi seven el-Ğafûr ve er-Rahîm olan Allâh Azze ve Celle'nin adıyla...

Allâh'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selâm olsun.

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'in örneğini en güzel şekilde yaşayan Ashâb-ı Kirâm radiyallâhu anhum, İslâm dâvâsında bizlere yol göstericidir. Onların, tevhîd dâvâsı uğruna yakınlıkları kıyam meşaleleri, tarih sayfalarında yerini almıştır. Zikredilen binlerce hayat hikâyesinden Ka'b bin Malik'in yaktığı "tevbe" meşalesi de günümüze kadar sönmeden ulaşmıştır. Tevbe sûresinin 118. ayetinde Ka'b radiyallâhu anhu'nun tevbesinin kabul edildiği geçmektedir. Allâh'ü Teâlâ bu vesileyle, onun tevbesini kıyamete kadar örnek kılmıştır.

Bizler de bu yazımızda, Kur'an-ı Kerîm'de zikredilme şerefine nail olan Ka'b bin Malik radiyallâhu anhu'nun tevbesini inceleyeceğiz. Ve kendimiz adına hikmetler çıkarmaya çalışacağız. Yardım ve başarı Allâh'ü Teâlâ'dandır.

Zorluk Ordusu

Tebük Gazvesi, zorluklarla dolu olan bir sefer olduğu için, "gazvetü'l-usre" ismini almıştır. Bu zorlu gazveye iştirak eden orduya da "ceyşü'l-usre" yani zorluk ordusu adı verilmiştir. Bu gazve, insanların çok darlık çektiği, beldelerde kıtlık yaşandığı bir zamanda gerçekleşmişti. Meyveler yeni yeni olmaya başlamıştı. İnsanlar, ağaçların altında günlerini geçiriyor, mahsullerini beklerken tatlı hayallere dalıyorlardı. Çünkü o zamanın insanının en önemli geçim kaynaklarından biri de çiftçilikti. İşte böylesi bir zaman diliminde Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem, Tebük Gazvesi'nin emrini verdi. Sefer için hazırlıklar başladı. Herkes gücü nispetinde gazve için infakta bulunuyordu. Cömertliğiyle bilinen Osman b. Affan radiyallâhu anhu da eşi benzeri görülmeyen bir infakta bulunarak, orduya ziyadesiyle katkı sağladı.

Dönemin getirdiği zorlukların yanı sıra, düşmanın, zamanın süper gücü olarak tabir edilen Rum Ordusu olması

da insanları çekindiriyordu. Ancak emrin Allâh'ü Teâlâ'dan olduğunu bilen, Rasûlullâh aleyhisselâm'ı ve sahâbesini ne korkutabilirdi? Tüm zorluklara rağmen İslâm ordusu artık yola çıkmıştı. Ama ne yazık ki ordudan geri kalıp katılamayanlarda olmuştu. Büyük bir fitne ve imtihan onları bekliyordu.

Rumlar korktuklarından dolayı Tebük'e gelmemişlerdi. İslâm ordusu Medine'ye geri döndü. Rasûlullâh aleyhisselâm mescide girdi. İki rekât namaz kılıp oturdu. Sefere katılmayan münafıklar türlü bahaneler sunarak yeminler ediyorlar ve bağışlanmak için duâ istiyorlardı. Rasûlullâh aleyhisselâm da niyetlerini Allâh'a havale ederek, onlara duâ etti. Bu esnada sefere katılmayan Ka'b b. Malik içeri girip selâm verdikğinde Rasûlullâh aleyhisselâm kızgın bir eda ile ona gülümsedi ve gel dedi. Rasûlullâh aleyhisselâm'a açıklama yapma sırası Ka'b radiyallâhu anhu'daydı. Onun için dünya birkaç saniyeliğine yavaşlamıştı adeta. Nasıl yavaşlamasındı. Âlemlere rahmet olan Hatemu'l-Enbiya ona karşı öfkeliydi. Şimdi, Ka'b b. Malik radiyallâhu anhu'nun hikâyesine kısa bir şekilde değinelim.

Tebük'den Geri Kalış

Sefer çok zorlu olduğu için Rasûlullâh aleyhisselâm önceden hazırlıkların yapılmasını istemişti. Müslümanlar hazırlıklarını yapıyorlardı. Ancak Ka'b bin Malik durumu biraz ağırdan alıyordu. O kendisiyle alakalı şöyle der: **“Tebük Savaşı'ndan geri durduğumda hiç olmadığım kadar güçlü ve bolluk içindeydim. Zira o savaşa kadar iki bineği yanımda bir araya getirebilmiş değildim.”** [Buhârî, Müslim] Böyle olması-

na rağmen, Ka'b radiyallâhu anhu ne zaman hazırlık yapmak için hareketlense hiçbir şey yapamadan geri dönüyordu. Günler geçiyor insanlar savaşa hazır hale geliyordu ancak Ka'b radiyallâhu anhu hâlâ bir hazırlık yapmıyordu. O kendisi için şöyle yakınır: **“Savsaklamam sürüp gitti. Fakat insanlar sıkı bir şekilde hazırlandılar. Bir sabah Rasûlullâh ve Müslümanlar sefere çıktıkları halde ben henüz hiçbir hazırlık yapmamıştım.”** [Buhârî, Müslim]

İslâm ordusu Tebük'e doğru yol almıştı. Ka'b ve diğer bazı isimler seferden geri kalmışlardı. Ka'b radiyallâhu anhu şimdi çıkar yetişirim düşüncesinde olsa bile bir türlü yola çıkamadı. Deveye binip de yetişeyim dese de bir türlü azmedemedi. Tebük'e vardığında Rasûlullâh aleyhisselâm: “Ka'b ne yaptı?” diye sordu. Ka'b radiyallâhu ise Medine'de kalmıştı. İnsanların arasına çıktığında, münafıklardan ve mazeretli kabul edilen güçsüzlerden başka kimseyi görmüyordu. Bu durum onu daha da üzüyordu.

Rasûlullâh aleyhisselâm'ın Medine'ye dönüş haberini alınca, onu hüzün ve keder kapladı. Ne diyeceğini, nasıl bir mazeret sunacağını düşünüyordu. Sonunda tüm bâtil düşünceler ondan uzaklaştı ve doğruyu söylemeye karar verdi. Evet, doğruyu söyleyecekti. Akıbeti ne olursa olsun, münafıklar gibi Rasûlullâh'ı yalan söylemeyecekti.

Rasûlullâh'ın Huzurunda

Rasûlullâh aleyhisselâm Medine'ye döndüğünde mescide girdi, iki rekât namaz kıldı ve insanlarla hasbihâl etmek için oturdu. Münafıklar çeşitli bahanelerini sundular. Rasûlullâh aley-

hisselâm mazeretlerini kabul edip gizli hallerini Allâh'a havale etti. Sonra Ka'b bin Malik, selâm vererek girdi Rasûlullâh aleyhisselâm'ın huzuruna. Hayru'l-Beşer, kızgın bir ifadeyle gülümse-dikten sonra onu yanına çağırdı. Ondan bir açıklama bekliyordu. Ka'b radiyal-lâhu anhu ise şu cevabı verdi: "Ey Al-lâh'ın Rasûlü! Sana ne söyleyeceğim konusunda çok çabaladım. Ama bugün sana, benden razı olmanı sağlayacak şekilde yalanla konuşsam, Allâh'ın seni benden yana öfkelen-dirmesi pek uzak olmaz. Sana doğruyu söylesem bana karşı içinde kızgınlığın olacak. Bu konuda Allâh'ın bağışlamasını dile-rim! Doğrusu savaşa katılmamak için herhangi bir mazeretim yoktu. Vallâhi seninle savaştan geri durduğumda imkânlarım hiç olmadığı kadar iyiydi." [Buhârî, Müslim]

Bunun ardından Rasûlullâh aleyhisselâm: **"Bu, doğru söyledi. Haydi kalk! Allâh hakkında hüküm verinceye kadar bekle"** [Buhârî, Müslim] buyurdu. Bunun üzerine Ka'b oradan ayrıldı. Akrabaları başına üşüşmüş, yaptığının yanlış olduğunu, dönüp mazeret suğ-nabileceğini söylüyorlardı. Kalbi, kulak assa da o kararında kesindi.

Ellî Günlük Tecrit

Tecrit; ayırmak, ayrı tutmak, mahrum bırakmak manalarına gelmektedir. Ka'b radiyal-lâhu anhu ve onunla aynı kaderi paylaşan diğer iki sahâbî Tebük'e katılmadıklarına dair bir mazeret sunmamışlardı. Buna karşılık, Rasûlullâh aleyhisselâm'da Allâh'ın hükmü gelinceye dek onlara bir tavır uygulanmasını istedi. Müslümanların onlarla konuşması yasaklanmıştı. Ashâb radiyal-lâhu anhum'un onlara olan tavrı

öyle değişti ki Tebük'ten geri kalan bu üç kişi, artık bir yabancı gibiydiler. Ka'b radiyal-lâhu anhu belli sebeplerle dışarı çıkıyor, çarşıda bulunuyor ve mescide gidiyordu. Ama bırakın konuşmayı kimse onunla muhatap bile olmuyordu. Sırtına binmiş olan Uhud Dağı kadar hüznüyle Rasûlullâh aleyhisselâm'ın huzuruna giriyor ve selâm veriyordu. Ardından acaba selâmımı aldı mı diye dudaklarını takip ediyordu. Belki bir anlık nazarıyla tüm kederini yok eder ümidiyle Rasûlullâh aleyhisselâm'ın nur cemaline bakıyordu. Ancak nafil... Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ondan yüz çeviriyordu. Subhanallâh! Ne acı bir imtihan... Yeryüzünün en raûf ve en merhametli insanı dahi ona karşı tavrılıydı.

Ka'b radiyal-lâhu anhu'nun Ebu Katade adında bir amcasının oğlu vardı. O, en sevdiği kişiydi. Duvarını tırmanıp yanına vardı amcaoğlunun. Ona selâm verdi ancak Ebu Katade selâmını almadı. Ardından Ka'b radiyal-lâhu anhu üç kere şu soruyu sordu: "Allâh'ı ve Rasûlü'nü sevdiğimi biliyorsun değil mi?" [Buhârî] Ebu Katade radiyal-lâhu anhu üçünde de sustu ve cevap vermedi. Onun bu tavrı bir mızrak gibi yüreğine saplanmıştı Ka'b radiyal-lâhu anhu'nun. Gözlerinden yaşlar boşalıyordu. Ve çaresizce orayı terk etti.

Ka'b radiyal-lâhu anhu, Medine'nin en bilindik şairlerindendi. Bu sebeple nâmı birçokları tarafından bilinirdi. Onun bu zorlu zamanını öğrenen Gassan hükümdarı, onun gibi değerli birinin bu durumda olmaması gerektiğini bir mektup aracılığıyla bildirdi. Kendilerine katılmasını teklif etti. Mektubu okuyan Ka'b radiyal-lâhu anhu: **"Bu da**

belanın bir çeşididir.” [Buhârî] dedi ve onu tandıra atarak yaktı.

Günler geçmişti ancak bu üç kişiye uygulanan tavır devam ediyordu. Onlar için yeni bir emir daha vermişti Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem. Emre göre bu üç kişi, kadınlarından uzak durmak zorundaydılar. Ka’b radiyallâhu: “Boşayayım mı?” Diye sordu. Ancak kendilerinden istenen, sadece kadınlarına yaklaşmamalarıydı.

Aradan elli gün geçmişti. Bu üç kişiye, tüm genişliğine rağmen yeryüzü dar geliyordu. Dünya zevklerinin artık hiçbir değeri kalmamıştı onlar için. Çünkü yeryüzünün en değerli insanından mahrumdular. Hüzünleri ve kalplerinin darlığı, onlara dünyayı zindan etmişti. Yaptıkları hatadan dolayı öyle pişmandılar ki adeta ciğerleri parçalanıyordu. Geçen günlerin özeti şuydu. Hüzün, pişmanlık, hasret ve gözyaşı...

Tevbenin Kabulü

Rasûlullâh aleyhisselâm’ın ve Sahâbe radiyallâhu anhum’un beklediği hüküm nihayet gelmişti. Rabbimiz Allâh Azze ve Celle onların tevbelerinin kabul edildiğini şu ayet-i kerîmelerle bildirmişti:

“Andolsun ki Allâh... Savaştan geri kalan üç kişinin de tevbelerini kabul etti. Yeryüzü bütün genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları da kendilerini sıktıkça sıkmış, böylece Allâh’(ın azabın)dan yine O’na sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Sonra (eski hâllerine) dönsünler diye, onların tevbelerini de kabul etti. Şüphesiz Allâh, tevbeyi çok kabul eden ve çok merhamet edendir.” [Tevbe: 9/118]

Rasûlullâh aleyhisselâm, bu üç kişinin tevbesinin kabul edildiğini mescidde ilan etti.

Ellinci günün sabahıydı. Hükmün nüzûlünden habersiz olan Ka’b radiyallâhu anhu, kalbinin darlığını zikrullâh ile genişletmeye çalışıyordu. Ve bir nidâ işitti. Birisi avazı çıktığı kadar: “Ey Ka’b müjdeler olsun” diye bağıırıyordu. Bunun bir kurtuluş müjdesi olduğunu anlayan Ka’b radiyallâhu anhu, hemen secdeye kapandı. Öyle sevinçliydi ki kalktı ve üzerindeki kıyafetini kendisine bu müjdeyi getirene hediye etti.

Ka’b radiyallâhu anhu derhal mescide gitti. Müslümanlar, onun bu müjdesini kutluyorlardı. Rasûlullâh aleyhisselâm yanında birkaç kişiyle oturuyordu. Ka’b, O’nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) huzuruna vardı büyük bir heyecanla. Talha b. Ubeydullâh kalktı ve ona sarılarak müjdesini kutladı. Onun bu samimiyetini gören Ka’b b. Malik şöyle der: “Allâh’a yemin olsun ki muhacirlerden başka hiç kimse beni kutlamak için kalkmadı. Onun bu iyiliğini asla unutmuyacağım.” [Buhârî, Müslim] Ka’b radiyallâhu anhu, Rasûlullâh’a selâm verince, O (aleyhisselâm) yüzünün sevinçten parıldadığı halde, Ka’b radiyallâhu anhu’ya şöyle buyurdu: “Annenin seni doğurduğu günden bu yana yaşamış olduğun en hayırlı günle seni müjdeliyorum.” [Buhârî, Müslim]

Ka’b radiyallâhu anhu’ya gelen bu müjde bizzat Allâh’u Teâlâ tarafından. Elli günlük zorlu imtihan hayırla sonuçlanmıştı. O ıstıraplı günler geride kalmıştı. Artık doğru sözlülüğün, sabrın ve tevbenin mükâfatını alma vaktiydi. Allâh’u Teâlâ, Ka’b radiyallâhu

anhu'nun ve diğerk iki kişinin tevbesini kabul etti ve onları ahirete kadar tüm İslâm âlemine örnek kıldı. Hem de bir ayet-i kerîme üzerinden...

Kıssadan Çıkarılan Hikmetler

Geri bırakılan üç kişinin kıssasından bizlere çıkartılacak birçok hikmet vardır. Bunlardan birkaçına değinmeye çalışalım:

a) Allâh'a ve Rasûlü'ne karşı yapılan itaatsizlik basit bir mesele değildir. Bu, dünyada ve ahirette ağır sonuçları olabilen bir cürümdür.

b) Kişi Allâh'a yakınlık ve dine hizmet için uygun şartları yakaladığında tez davranmalıdır. Erteleyip savsaklamamalıdır. Böylesi bir acizlik hayrın önüne engeldir. Kişi hayra niyet eder de acizlik yaparsa mahrum kalır. Çünkü Allâh'u Teâlâ hayır kapılarını açtığı halde harekete geçmeyi cezalandırır. Kişi ile kalbi ve iradesi arasına bir engel koyar. Artık istese de hayrı gerçekleştiremez. Allâh'u Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Ey îmân edenler! Allâh ve Rasûlü sizi, size hayat verecek şeylere çağırdığı zaman onlara uyun. şunu bilin ki Allâh kişiyle kalbinin arasına girer. [Enfal: 8/24]

c) Lider konumunda olan kimseler, geri kalanları veya hata edenleri kendi haline bırakmamalıdır. Onları hatalarından dönmeye ve tevbe etmeye teşvik etmelidir. Nitekim Rasûlullâh aleyhisselâm: "Ka'b ne yaptı?" diye sormuştur.

d) Lider bir kimsenin te'dip etmek amaçlı selâm almaması caizdir. Nitekim Rasûlullâh aleyhisselâm'ın, Ka'b b. Malik'in selâmını aldığına dair bir rivayet yoktur. Aksine kızgınca tebessümle

karşılık verdiği vakidir.

e) Ka'b ve iki arkadaşi doğru söylemekle büyük bir ilâhi mükâfata ermişlerdir. Münafıklar yalanlarıyla bu dünyada menfaat elde ettiler ancak ahiretleri berbat olmuştur. Doğru söyleyenler ise belki bu dünyada azarlandılar, cefa çektiler fakat sonunda kazandılar ve ahiretlerini kurtardılar.

f) Müslümanlara tavır konulması ve hataları sonucu belli bir süre bazı şeylerden mahrum edilmesi sünnettendir. Bu durum, onların pişmanlık duymaları, te'dib olmaları ve tevbe etmeleri içindir. Bu kimselerin sabretmeleri ve küsmemeleri gerekir.

g) Ayet-i kerîme gösteriyor ki; tevâbeye muvaffak kılan Allâh'u Teâlâ'dır. Ardından tevbeleri kabul eden de yine O'dur. Yani Allâh Azze ve Celle, günahları sonucu kullarına sıkıntı vererek, onları tevbeye yönlendirir. Akabinde onların tevbelerini kabul eder.

Sonuç

Ey hayra talib muvahhid kardeşim! Her gün maddî manevî yeni bir sıkıntıya maruz kalmaktayız. Gün geçmiyor ki yeni bir fitne yüreklerimizi dağlamasın. Başımıza gelen onca musibet Allâh'u Teâlâ'nın bir yazgısıdır. Bu ya imtihan gereği böyledir ya da günahlarımızın kefareti içindir.

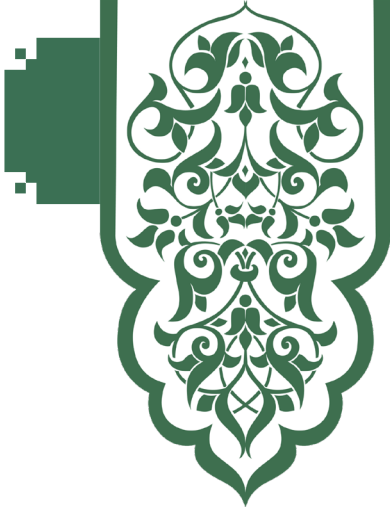
Ancak, bize düşen Ka'b bin Malik misali sabretmemiz ve gözyaşlarıyla Rabbimizden mağfiret dilememizdir. İşlerimiz kör düğüm misali bile bağlansa, çözecek olan Allâh'u Teâlâ'dır. Bu sebeple istiğfar zikrine bolca sarılıp sabredenlerden olmamız kaçınılmaz bir gerçektir.

Başımıza gelen sıkıntıları nefsimizden bilmemiz, dertlerimizden değil nefsimizden şikâyetçi olmamız erdemdir. Bu nedenle son olarak yazımızı şu duâyla bitirelim:

“Rabbim! Doğrusu kendime zulmettim (başıma iş açtım). Beni bağışla...”

[Kasas: 28/16]

Selâm ve duâ ile...

İSLÂMÎ HAREKET VE BEŞERÎ İDEOLOJİLER

İSLÂM COĞRAFYALARINDAKİ İDEOLOJİLER

Hayreddin Gökçe

Giriş

Bütün eksikliklerden münezzeh olan şanı yüce Allâh'a kul olmak, sahih bir akide üzere olup nebevî yola tabi olmayı gerekli kılar. Şirk ve küfürden arınmış bir akide, cahiliyenin kirlerinden temizlenmiş bir inanç sistemine sahip olmayı kaçınılmaz kılar.

Her türlü fitne ve ifsadın kaynağı olan cahiliyeye karşı, İslâmî mücadele vermek, onu besleyen bâtil ideolojileri bilmek ve tanımak, onlara karşı durmak, dâvâ erleri olan muvahhîdler için imânî bir sorumluluktur.

Tevhîdî bir inançta olmak, şirke ve zulme karşı olmak olmayı kaçınılmaz kılmaktadır. Hak üzere olup İstikameti şiar edinmek, Allâh'ı Teâlâ'ya kul olmaya talip olmak demektir.

Makalelerimizde özellikle şirki ve küfrü topluma dayatan ideolojilerin bilinmesi noktasında onları anlatmaya ve tanıtmaya çalışacağız, Allâh'ı Teâlâ'nın izniyle. Yazımıza ideolojinin tanımıyla

başlayarak ideolojileri tanımlandırmaya çalışacağız. Gelecek yazılarımızda da bu ideolojileri tek tek izah etmeye gayret edeceğiz, Allâh'ın izniyle.

İdeoloji

“İdeoloji” kavramı, kesin bir tanımı yapılmamakla birlikte günümüzde daha çok olumsuz bir anlam ile ilişkilendirilmektedir. Düşünce ya da eylemlerinde objektif değil de kendi kalıplaşmış ön yargılarına göre davranan gerçekliği tanımayan, dünyayı yalnızca kendi idelerine ve tasarımlarına göre algılayıp biçimlendirmek isteyen kişi “ideolog/ideolojik kişilik” olarak adlandırılmaktadır.

İdeolojik kişiliğin en önemli ruhsal karakteristik özelliklerinden bir tanesi, onun başka bir ideolojiyi savunan kimseleri düşman olarak görmesidir.

İdeoloji, hakikatin kurulaştırılarak ters yüz edilmesi ve bu yolla insan zihninin yönlendirilmesi özelliği ile dünyaya ve insanlığa bir bütün veya

parça olarak yön ve tasarım vermek isteyen egemen güçlerin kullandıkları iddiaların, tezlerin başında gelmektedir. Bu aşamada artık ideolojinin, kendince hakikati ifade eden ve gerçekleştirilmesi gereken bir temel gaye olarak değil de yalnızca ulaşılmak istenen sosyo-politik amacın gerçekleşmesi için kullanılan bir vasıta olarak kabul edilmesi söz konusudur.

Ne var ki bir ideolojiyi sömürü aracı olarak kullananların ağına düşme ve onun tarafından kuşatılma riskiyle karşı karşıyadır.

İdeolojilerin en başta gelen özelliği, etken oldukları insan gruplarında inatla savunulan, kan dökme pahasına da olsa vazgeçilemeyen inançlar olarak yerleşmeleridir. İdeoloji, insanın tüm duygularını harekete geçirir, onu, “seferber” duruma getirir. [Şerif Mardin: İdeoloji ve ideoloji]

Her ne kadar düşünür ve sosyologlar çağımızı ideolojilerin bitiş devri olarak ilan etmişlerse de 20. Yüzyıla yeniden baktığımız zaman en sık, yoğun anlamda “ideolojik” olduğunu görürüz. [Şerif Mardin: İdeoloji ve ideoloji]

1960'lardan sonra Türkiye'de ideolojilerin yayılması için gereken farklılaşmış toplumsal ortam oluşmuştur. Bunun sonucunda da farklılaşmış, kümeleşmiş bir topluluğun her kümesi kendisine rehber olacak yeni inançlar aramaktadır. [Din ve İdeoloji, iletişim yayınları, 1993]

Cemil Meriç, izmleri (ideolojileri “idrakimize giydirilen deli gömlekleri”) ne benzetir ve bunların toplumumuzda hüsnü kabul görmesini, batı menşeli olmalarına bağlar.

Halbuki yazara göre batıdan gelen bütün ideolojiler birer “konserve” düşüncedir. [C. Meriç, Bu Ülke, iletişim yay] Her ne kadar istemesek de Cemil Meriç'e göre yine de ideolojilere ihtiyaç vardır. Çünkü ideolojiler insan zekâsına yön veren düşüncelerdir.

Fakat tek başına ideolojiler hiçbir işe yaramaz. İdeolojiler ancak “şuur” ile bir anlam kazanabilir.

O halde yapılması gereken, bütün ideolojilerin serbestçe düşüncelerini ortaya koymasını sağlamak ve onları tartışarak, sahip olduğumuz “değerler” doğrultusunda yeniden ele almaktır.

Görüldüğü gibi Cemil Meriç, ideolojilerin Türkiye'de serbestçe ifade edilmesinden yanadır. İdeolojiler karşında yasakçı bir zihniyete sahip olmak, düşünce hürriyetinin önünün kesilmesine sebep olur. Ancak ideolojilerin tek başına toplumun problemlerine çözüm getirmesi mümkün değildir. Sahip olduğumuz İslâmî mirasımızın ışığı altında ideolojilere eğilmemiz ve onları değerlendirmemiz gerekir.

İdeolojiler, genellikle siyasî, felsefî ve dinî değerler perspektifinden değerlendirilir ve farklı temel inanç sistemlerine ayrılır.

Batı kaynaklı olanlar, bâtıl ideolojiler olarak anlamlandırılırken, din kaynaklı olup vahiyle beslenen İslâm, ilâhî bir nizamdır. Bu anlamda öne çıkan insan kaynaklı bâtıl ideolojiler çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. En yaygın sınıflandırma siyasi konumlarına göre yapılan sınıflandırmadır.

Sol İdeolojiler

Genellikle eşitliği, sosyal adaleti, toplumsal değişimi ve devletin ekonomideki rolünü vurgular.

Sosyalizm: Toplumsal mülkiyeti, üretim araçlarının ortaklaşa kontrolünü ve eşitlikçi bir toplu oluşturmayı savunur. Karl Marx ve Friedrich Engels gibi düşünürlerin önderliğinde gelişmiş ve 19.yüzyılda işçi haklarını desteklemiş bir hareket olarak önem kazanmıştır.

Komünizm: Sınıfsız, devletsiz ve özel mülkiyetin olmadığı bir toplumu öngörse de uygulaması olmayan ve olamayacak bâtil bir ideoloji. Özellikle Marx ve Engels'in teorileri üzerine kuruludur. Sovyet birliği gibi ülkelerde uygulanmaya çalışılmıştır.

Anarşizm: Her türlü hiyerarşiyi ve otoriteyi reddeder. Bireysel özgürlüğü ve gönüllü iş birliğini savunur. 19. Yüzyılın sonlarında güçlenmiş, çeşitli sosyal hareketler ve devrimci eylemlerle etkisini göstermiştir.

Demokratik sosyalizm: Demokratik yollarla sosyalist hedeflere ulaşmayı amaçlar. Refah devleti, sosyal güvenlik ve kamu hizmetlerinin genişletilmesini savunur.

Sağ İdeolojiler

Genellikle geleneği, düzeni, bireysel özgürlüğü ve devletin ekonomideki rolünün sınırlandırılmasını vurgular.

Faşizm: Ulusalçı, otoriter ve genellikle baskıcı yönetim sistemini destekleyen aşırı sağcı ideolojidir. 20. Yüzyılda İtalya ve Almanya gibi ülkelerde faşist yönetimler tarafından kurulmuştur.

Muhafazakârlık: Geleneksel değerleri, kurumları ve toplumsal düzeni korumayı amaçlar. Değişime temkinli yaklaşır ve kademeli reformları tercih eder. Fransız devrimine tepki olarak 18. Yüzyılda ortaya çıkmıştır.

Liberalizm: Bireysel özgürlüğü, sınırlı devleti, serbest piyasayı ve mülkiyet haklarını savunur. 18. Yüzyılda gelişmiş, sanayi devrimini destekleyen ve sosyal adalet alanında da reformlar öneren bir yapıya bürünmüştür.

Milliyetçilik: Bireylerin, kendi milletine duyduğu bağlılık ve devletin ulusal çıkarlarını ön plana alan ideolojidir. Fransız devrimi ile yaygınlaşmış, özellikle 19.ve 20.yüzyılda birçok bağımsızlık hareketine yön vermiştir.

İdeolojilerin Özellikleri

İdeoloji, belirli bir toplumsal grup ya da sınıfa ait fikirler kümesidir.

İdeoloji, toplumsal açıdan önemli bir grubun veya sınıfın içinde bulunduğu durumu ve hayat deneyimlerini simgeleyen inanç ve fikirlerdir.

İdeoloji, gerçek bilginin önüne dikilen bir engeldir.

İdeoloji, insanların birbirini zaman zaman ilahlaştırması ya da böcek seviyesine düşürmesine sebep olan şeydir.

İdeoloji, bir dünya görüşüdür.

İdeoloji, çağımızın ürettiği çalkantıların ardından gelen karışıklıklar, yıpratılan değerler ve bozulmaların temelini teşkil eder.

İdeoloji insanın iradesine, özgür varlık olma yönünde kişiliğini ifsad etmeyi hedefler.

Ahlâkî anlamda özgür iradeye ve hayatı temel akide üzerine konumlandırma noktasında ideolojileri bütünlükleri içinde bilinmesi ve anlaşılması gereklidir.

İdeolojiler, İslâmî ve değerlerini ortadan kaldırmayı gaye edinmiş, insanlık için en büyük beladır.

İdeolojiler, Allâh'ı Teâlâ'ya yapılması gereken mutlak itaati tehdit görerek, insanları kendi ilkelerine bağlı kalmaya zorlayarak kendilerini putlaştırır.

İdeolojiler, kendi felsefî ve siyasî düşüncelerini genellikle doğru olarak mutlaklaştırır. Eleştiriye kapalı bir yapı sergilerler. Oysa fitrat olarak insanın akli sınırlı olduğu ve mutlak doğruya ulaşamayacağı gerçeğinden mutlak doğruya vahiyle ulaşacağını inanç esası olarak kabul eder

Değerlendirme

Modern kapitalizmin egemen olduğu ve bir sömürü aracı olarak kullanıldığı günümüz dünyasında siyaset ve hukuk ikilisinin tek bir ideoloji çatısı altında birleştirildiği ve işlevselleştirildiği söylenebilir.

İktidar odakları, ideoloji olgusu aracılığıyla toplumsal yaşama ve dünyaya kendi çıkarları doğrultusunda yön ve biçim vermek istemektedirler. Küreselleşme, teknolojik gelişmeler, kitle iletişim araçları, çağdaş imkân ve vasıtalar yoluyla bu amaçlarına büyük oranda ulaşmış durumdadırlar.

İdeoloji olgusunun çağımız dünyasında batı Emperyalizminin bir sömürü aracı olarak işlevselleştirildiği (tanımlanması, açıklanması) ve kullanıldığı gerçeği inkâr edilemez. Bu anlamda eldeki çalışma ideolojinin söz konusu tanımının bilhassa din olgusu üzerindeki etkisini, değişimini/dönüşümünü açıklamayı amaçlamaktadır. [Ahmet Gürbüz: Dinin ideolojiye dönüşümü]

İdeoloji sadece bireyin teori dünyasıyla ilgili değildir. İdeolojiler genellikle insanların ve toplumların pratik hayatlarına yön verirler. Toplumlara, cahilî sistemlerin değer yargılarıyla şekillendirecek bir misyon üzeredirler. Fitri ihtiyaçlar çeşitli ideolojiler ile toplumun sosyolojik taleplerine göre yönlendirilir. İnsanların temel ihtiyaçları ideolojiler vasıtasıyla sistemin istediği şekle dönüştürülür.

Yaratılış gayesini bilemeyecek anlayamayacak bir hale gelinceye kadar ideolojilerle aldatılırlar. Haksızlık üzerine kurulu zulüm sistemlerini devam ettirmeleri bâtil ideolojileri ile mümkündür.

Halkları birbirine düşürmek için ideolojileri ile fitne çıkarırlar. Çıkar ve menfaattarı için ülkelerin yönetiminde yerli kuklalarını işbaşına getirirler. Halkın beraberliğini bozacak zıt ideolojilerle toplumlar iç çekişme ve kargaşalarla birbirine düşürülürler.

Dünyayı tek kutuplu hale gelecek şekilde ülkeleri birbiriyle kavgalı hale getirerek çatışma ortamına sürükleyecek ideolojileri oluştururlar. Ürettikleri silahları satabilmeleri ülkelerin savaş ortamına getirilmelerini gerekli kılmaktadır.

Bariş, hürriyet, adalet ve insan hakları gibi aldatıcı sözlerle süsledikleri ideolojilerle milyonlarca masum insanı katleden zalim sistemleri toplulara mu-sallat ederler.

Sonuç

Tarihi akış içerisinde toplumumuzun geçirdiği değişim süreçlerinde ideolojiler sosyal bir karaktere sahip olmasından ve kendi mensuplarına belli bir takım değerler ve semboller sistemi vererek bir “zihniyet” kazandırmasından dolayı merkezi bir yer işgal etmiştir.

İdeolojiler, geçmişte olduğu gibi bugün de bir “yaşam biçimi” ve “dünya görüşü” olarak toplumumuzdaki sosyal davranışların oluşmasında önemli bir unsur olmaya devam etmekte ve sosyal, kültürel, iktisadî, siyasî vb. alanlarda varlığını hissettirmektedir. Bu bakımdan toplumun dinine, mazisine ve kültürüne sırtını dönerek tüm benliğiyle batı kaynaklı ideolojilere yönelmesi ve bunlara umut bağlaması yakın tarihimizin bir özetidir demek yanlış olmaz.

Batıdan gelen her türlü düşünce ve anlayış karşısında son derece dikkatli davranmamız gerektiği muhakkaktır. Bu manada batı kaynaklı ideolojiler, batının diğer toplumları batılılaştırma çabalarının ürünüdür.

Toplumumuz, batının geçirdiği evreleri yaşamamış ve batıdan ayrı değer ve inançlara sahip, sınıfsız bir toplumdur. Bu bakımdan batı kaynaklı ideolojileri, ayrı bir inanç sistemine ve toplumsal yapıya sahip olan Anadolu’ya aktarmak bu toplumun sosyal bünyesinde ve

inanç sisteminde çeşitli rahatsızlıkların oluşmasına sebep olmaktadır.

O halde yapılması gereken; ahlâkî değerlerimizden kopmadan İslâmî kültür ve mirasımıza sahip çıkarak batı kaynaklı ideolojilerin İslâmî değerlere zarar vermesinin önüne duracak dâvâ şuuruyla İslâmî mücadele içinde yerimizi almamızdır.

Bu anlamda bâtıl ideolojileri süzgeç altına alıp, yeniden yorumlayarak İslâm’a ve Müslümanlara vereceği zararı bertaraf etmeliyiz. İnsanlığın, toplumun halkın ve ailelerin korunması ve kollanması bu uğurda yapılacak çalışmaların gelecek nesillerin sağlıklı bir şekilde yarınlara güvenle bakmasına temel oluşturacaktır. Biiznillâh toplumun önünü açacak en emin yol budur.

Yazımı duâ ile noktalamak istiyorum:

Ey Rabbimiz! Bizleri hikmetle rızıklandır. Söz, düşünce ve davranışlarımızı hikmetle süsle. Sefihlik, cehalet ve acelecilikten sana sığınırız.

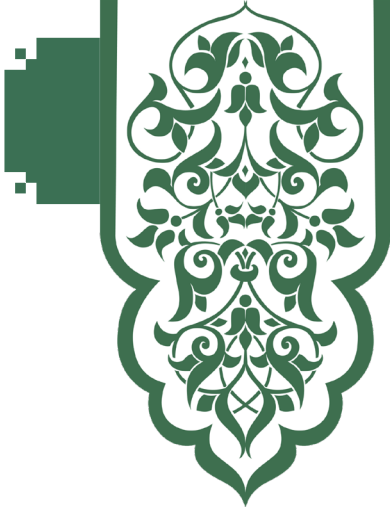
“Sen kime hikmet vermişsen ona çokça hayır vermişsindir.” [Bakara: 2/269]

“Hayrın tamamı senin elindedir ve biz Senin indireceğin hayra muhtacız.” [Kassas: 28/24]

Allâhumme âmin.

Selâm ve duâ ile...

KISSALAR VE HİKMETLER

İLYAS ALEYHİSSELÂM'IN KAVMI VE PUTPERESTLİK

Alaaddin Cihad

En güzel isimlerin ve yüce sıfatların sahibi Allâh'ın adıyla... Hamd isim ve sıfatlarında ortağı olmayan el-Vâhid olan Allâh'a mahsustur. Salât ve selâm; kula kulluktan yalnız Allâh'a kulluğa davet eden önderimiz Nebimiz aleyhisselâm'ın, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Allâh'u Teâlâ'nın izni ve inâyetiyle bu yazımda sizlere Kur'ân-ı Kerîm'in Şuara ve Saffat Sûrelerinde yer alan İlyas aleyhisselâm kıssasından ve putperestlik kavramından bahsetmeye çalışacağım. Öncelikle “put” kavramını inceleyelim.

Put

Türkçede “Bazı ilkel toplumlarda doğaüstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapıncak, sanem, fetiş” manalarına gelen “put” kelimesi; Farsça asıllı olup, Arapçada birden fazla kelime ile ifade edilmiştir. Nuh aleyhisselâm'dan bu yana farklı isimlerle anılan putlar, yüce kitabı-

mızda da zikredilmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'in muhtelif sûrelerinde geçen putlar; “temâsîl”, “esnâm”, “evsân” ve “ensab” kavramları ile ifade edilmektedir. Bu kavramları sırasıyla ele alalım.

“Timsâl/Temâsîl” kelimesi Kur'ân-ı Kerîm'de iki âyette [Enbiya:21/52], [Sebe:34/13] çoğul (Temâsîl) olarak zikredilmiştir. Temâsîl hakkında; tefsirlerde şöyle geçmektedir; “temâsîlin manası sûret olup, üzerinde nakış ve süsleme bulunan şeylerden olduğu şeklinde anlaşılmıştır. Ayrıca temâsîlden, heykel yapımının olabileceği anlamını da çıkartabiliriz.” [Tefsîru Mukâtil ibni Süleyman]. “Müfessirler ilgili âyetlerde geçen ‘temâsîl’ kelimesini ‘heykel’ olarak açıklamışlardır.” [Fahrüddin er-Râzî: Mefâtîhu'l-ğayb]

“Sanem/esnam” kelimesi Kur'ân-ı Kerîm'de beş âyette [A'raf: 7/137], [İbrahim: 14/35], [En'am: 6/74], [Şuara: 26/71], [Enbiya: 21/57] zikredilmiştir.

“Sanem kelimesi Sâmi dillerdeki salm kökünden türemiş olup sözlükte “Allâh’ın dışında ilâh edinilen şey” demektir. Sanem “sûret, resim” ve özellikle “put” anlamına gelmektedir.” [TDV İslâm Ansiklopedisi]

o “Vesen/evsan” kelimesi Kur’ân-ı Kerîm’de üç âyette [Hacc: 22/30], [Ankebut, 29/17,25] zikredilmiştir. “Vesen kelimesi taştan yapılan, fakat cismi veya belli bir şekli olmayan put” demektir. Daha ziyade resim biçimindeki objeler hakkında kullanılır.” [TDV İslâm Ansiklopedisi]

o “Nusub/ensab” kelimesi Kur’ân-ı Kerîm’de üç âyette [Mâide: 5/3,90], [Me’âric: 70/42] zikredilmiştir. “Nusub kavramı ise, bazılarına göre ‘Dikili Taş’; diğerlerine göre ise ‘Put’ anlamındadır. Mesela Katade, İbn Cüreyc, Mucahid ve İbn Sîde gibi bilginlere göre, cahiliye halkı yanlarında putları için kurban kestikleri dikili taşlara ‘en-nusub’ derlerdi.” [Taberi: IV/406] “Ferra, Cevheri ve Zeccâc gibi bilginlere göre bulunmuş yiyeceklerin açıklandığı bağlamda yer alan kavram ‘İbâdet edilmek için dikilen putlar’ anlamındadır.” [İbni Manzur: Lisânu’l-Arab]

o Bir kısım putlar da Kur’ân’da; Lât, Uzzâ, Menât [Necm: 53/19], Ved, Suva, Yağus, Yeuk, Nesr [Nûh 71/21-23] ve Ba’l [Sâffât 37/123-126] özel isimlerle zikredilmiştir.

İlyas Aleyhisselâm

İlyas aleyhisselâm, İsrailoğulları’ndan olan bir peygamberdir ve Kur’ân’da Saffat Sûresi ve En’am Sûresi olmak üzere iki yerde zikredilmiştir. “Zekeriya’yı, Yahya’yı, İsa’yı ve İlyas’ı

da (hidayete erıştirdik.) Onların hepsi salihlerdendir.” [En’am: 6/85]

• “Günümüz araştırmaları onun M.Ö.875 ve 850’de yaşadığını kabul etmektedirler. Yaşadığı yer Ürdün’ün kuzey bölgesi ve Yermuk Nehrinin güneyinde bulunmaktaydı.” [Tefhimül Kur’ân]

• “Musa aleyhisselâm’ın kardeşi Harun aleyhisselâm’ın soyundan geldiği hususunda ittifak vardır.” [Râzi: XXVI]

• “Günümüzde Şam’ın bir kasabası olan “Ba’lebekke” isimli beldeye peygamber olarak gönderilen İlyas aleyhisselâm kavmi tarafından yalananmış, öldürölmek istenmiştir.” [İbn-i Kesîr: el-Bidâye ve’n-Nihâye]

• “İsrailoğulları’nın kararsızlıkları ve zayıf karakterlerinin neticesi olan putlara meyletme fiilleri onlara gönderilen İlyas aleyhisselâm’ın peygamberliği döneminde yeniden ortaya çıkmış olup, Musa aleyhisselâm’dan sonra kendilerine gönderilen tüm peygamberler gibi, Tevrat’tan unuttukları kısımları onlara hatırlatan bu peygamberdir.” [Taberî: XII/ 91,92]

İlyas Aleyhisselâm’ın Daveti

“Putperestlerle mücadele eden diğer peygamberlerin kavimleri gibi İlyas aleyhisselâm’ın kavmi de ikiye ayrılmış, bir kısmı tevhdî benimserken diğer kısmı ise ‘Ba’l’ isimli puta tapmıştır.” [Taberî: XII/ 93 114]

“Doğrusu İlyas da peygamberlerdendir. Kavmine: ‘Allâh’a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Mükemmel yaratıcı olan, sizin de Rabbiniz, önceki

babalarınızın da Rabbi bulunan Allâh'ı bırakıp da Ba'l'a mı taparsınız?' demişti. Bunun üzerine İlyas'ı yalanladılar."

[Sâffât: 37/123-126]

"İbn Abbas, İkrime, Mücahid, Katade ve Süddi dedi ki: Ba'l rab demektir. Katade ve İkrime de dedi ki: Bu Yemen halkının söyleyişidir. İbn İshak dedi ki: Bana ilim ehli kimselerin haber verdiği göre onlar adı Ba'l olan bir kadına ibâdet ediyorlardı. Abdurrahman b. Zeyd b. Eslem de babasından, o Ba'lebek denilen ve Dımaşk'ın batı tarafında bulunan bir şehir halkının ibâdet ettikleri bir putun adıdır dediğini nakletmektedir. Dahhak da: Ba'l kendisine ibâdet ettikleri bir puttur demiştir." [İbni Kesir Tefsiri: 9/298]

"Küfür ve zulümde ısrar etmeleri üzerine onlar aleyhine duâda bulunmuş ve kavmi üç yıl boyunca kuraklığa maruz kalmışlardır. Davarların ve kuşların helak olduğu, ağaçların kuruduğu bu süre zarfında İlyas aleyhisselâm bir mağarada gizlenmiş, uygun şartlar oluşunca da tebliğine devam etmiştir". [İbnü'l-Esîr: 1/162]

Tüm peygamberlerin mücadele ettiği şirk ve putperest ehli kulların kötü akibeti, yüce kitabımızda tafsili olarak haber verilmektedir. Bu da Allâh'ü Teâlâ'nın mümin kullarının yanında olduğu yönündeki vadinin her dönemi kapsayıcı olduğunu göstermekte ve muvahhîdlerin gönüllerine su serpmektedir.

İnsanları Puta Tapmaya Sevk Eden Sebepler

Kulları putperestliğe sevk eden çeşitli sebepler bulunmaktadır. Bunların

sadece bir kısmını, kısaca ele almaya çalışacağız.

Peygamberlerin ve müşriklerle aralarında geçen diyaloglara bakılarak denilebilir ki; Allâh'ü Teâlâ'yı şanına yaraşır şekilde tanıyamamaları, O'nun yarattığı bazı varlıkları O'na tercih etmeleri, müşriklerin putperestliğe meyletmelerinin önemli bir sebebini teşkil etmektedir.

Vahyin rehberliğinden uzaklaşmış cahiliye zihniyetindeki insanları, tapıkları şeyi görme veya dokunma arzuları onları put edinmeye yönelten sebeplerdendir. Kur'ânî perspektiften bakıldığında ise bu durum, gerçeği yansıtmaktan uzaktır. Nitekim İsrâiloğulları'nın **"Ey Musa! Biz Allâh'ı açıkça görmedikçe asla sana inanmayız"** [Bakara: 2/55] şeklindeki talepleri cezalandırılmalarına sebep olmuştur. Bu bağlamda putperestlik, insanın eliyle, diliyle, düşüncesiyle ilâhını yapması sonra da bu yaptığı puta, onun kendini mutlu etme veya mutsuzluğunu giderme kudretine sahipmiş gibi bir çocuk zihniyetiyle tapınması ve onu hoşnut etmeye çalışmasıdır. Hiçbir aklî ve naklî delile dayanmayan putperestlik, aynı zamanda insan aklıyla alay edilmesinin bir tezahürüdür. Nitekim Kur'ân'da da bu insanların hâlleri **"Siz ellerinizle yonttuklarınıza mı tapıyorsunuz? Hâlbuki sizin taptuklarınızın da yaratıcısı Allâh'tır"** [Şûra: 42/30] bildirilmiştir.

İnsanları putlara tapmaya sevk eden sebeplerden biri de; önderlik yapan bazı insanların kitleler tarafından putlaştırılmasıdır. Bu sebep tarih boyunca sıklıkla yaşanmış, sosyalik bir vakadır ve kademeli gerçekleşen bir olaydır.

Nitekim sahip oldukları bir takım siyasî, dinî ve ekonomik ayrıcalıklar nedeniyle kendilerine birtakım payeler vererek sıradan insanlardan daha üstün özelliklere sahip oldukları görüntüsünü verenlerin başlattıkları bir süreçte geliştiğini söylemek mümkündür. Bilhassa bu kimselerin ölümleriyle birlikte, insi ve cinni şeytanların ayartmasıyla; onları gerçek değerlerinin üstüne çıkartma, kusurlarında bile bir üstünlük, bir farklılık veya bir hikmet arama biçiminde belirir. Nihayetinde sonraki nesillere tevarüs eden bir putçuluğa dönüşmektedir. Rabbimiz bu hususta şöyle buyurmaktadır. **“Babalarımızı onlara tapar bulduk”** [Enbiya: 21/53]. Âyet putperestliğin toplumda yaygınlaşmasının bir süreç neticesinde gerçekleştiğini ve tefekküre değil taklide dayandığını göstermektedir.

Toplumsal faktörler dışında, fertleri putperestliğe sevk eden başka amiller de mevcuttur. Onları putlara bu derece bağlı kılan sebeplerden biri de kut-sallığına inandıkları bazı beldelere ve mekânlara duydukları derin haşyettir. Bu saygı, onları söz konusu beldelerden ve mekânlardan her uzaklaştıklarında, yanlarına kendilerine orayı hatırlatacak ve tapınma ihtiyaçlarını karşılayacakları nesnelere almaya sevk etmiştir.

“Putperestlik, insanın aslında sorumluluk sahibi olmasını sağlayan bir varlık olmasının olumsuz bir sonucudur. Eğer akletme sorumluluğunu olumsuz bir biçimde kullanır ve özgürleşmekten de korkarsak, bu bizi çeşitli tezahürlerde ortaya çıkan putlar önünde boyun eğmeye götürür. İnsanlar ne yazık ki çoğu kez akletmeyi beceremediklerinden, birçok toplumsal

olgu onlar için anlaşılabilir bir karmaşıklıkta görünmekte, Allâh ile aralarına birçok araçlar girmektedir. Özellikle baskıcı bir terbiye içerisinde yetiştirilen bireylerin ruhsal gelişmişliği ve özgüven yoksunlukları, ya da refah içerisinde şımarmış ruhların duyarsızlığı, onları bazı toplumsal otoritelerin gölgesine sığınmaya mecbur bırakmaktadır. Sorgulamaktan ve eleştiriden uzak bir kültürel atmosfer de bu durumu teşvik etmektedir.” [Ümit Aktaş ile “Put ve Putçuluk” Üzerine]

Dersler ve Hikmetler

1. “Musa aleyhisselâm’ın putperestlerle ilgili Kur’ân’da yer alan kırsalarında dikkat çeken nokta, hangi kavim veya hangi put olursa olsun, genel olarak ve mutlak anlamda putperestliğin batıl, temelsiz ve yok olmaya mahkûm bir şey olmakla beraber yine de bazı cahilleri çeken ve aldatan yanlarının bulunduğudur.” [Yazır: IV/126] “Bedenlere sirayet eden mikroplar misali putperestlik de ruhlara sirayet eden bulaşıcı bir hastalıktır. Ancak bu mikropların ruhlara sirayet edebilmesi için orada mikrobu almaya elverişli bir zemin olmalıdır. Putlara meyledenlerin karakterleri de kararsız, azimsiz ve zayıftır. Bununla beraber yüreklerinde bir katılık, hakka karşı bir duyarsızlık yer almaktadır.” [Seyyid Kutub: Fî Zilâli’l-Kur’ân III/136]

2. Kur’ân, Allâh’ın varlığı ve birliğini ifade etmenin yanı sıra, hiçbir varlığın O’na ortak koşulmaması, yalnız O’na kulluk edilmesi, ancak O’ndan yardım istenmesi ve O’na sığınılması gibi hususlara vurgu yapmaktadır. Tüm peygamberlerin ortak daveti olmasına

rağmen, insanoğlunun tevhd inancından saparak Şirke y6neldikleri yuce kitabımızda bildirilmektedir. Bu sapkınlık bazen bir insanı yuceltme, onu yuce yaratıcıya eŐ tutma Şeklinde tezah6r edebildiği gibi, bazen de insanın dışındaki canlı veya cansız varlıkların yuceltilmesi Şeklinde ortaya 6ıkabilmektedir.

3. Elleriyle yaptıkları cansız varlıklara kutsallık atfeden putperestler, her ne kadar katı ve insafsız olsalar da zaman zaman peygamberleri vasıtasıyla Allâh’u Teâlâ’nın akıllara ve kalplere hitap eden ikazlarına muhatap olmuşlardır. Bu hitaptaki uyarılar ve eleŐtiriler de onları islah etme gayesine matuftur. Onlara karşı en sık kullanılan arg6man ise akıl olup, âlemdeki m6kemmellikler silsilesinin aklf bir istidlâl ve samimi bir y6neliŐ ile takip edilmesi hâlinde, s6z konusu s6recin kiŐiyi ilâhî ger6ekliğe ulaŐtıracadıđı ifade edilmiştir.

4. Put6uluk, Şirkin karanlığında kalpleri ve g6zleri k6r olmuş kimselelerin, kulluk ipini sahte ilahlara vermesinin hâlidir. Bu bağlamda Kur’ân daha dikkatli ve 6ağın koŐulları i6erisinde okunarak, putperestliğin salt putlara tapmaktan ibaret olmadığı g6r6lecektir. Nitekim 6eŐitli ideolojiler ve izmler, g6n6m6z put6uluğun varyasyonları olarak tezah6r etmektedir. Modern insan; kulluğu yalnız Allâh’u Teâlâ’ya yaparak 6zg6rleŐmek yerine, put6uluk ile zihinleri kelep6elenmiŐ ve mahlukatta k6leliğe esas alan bir zihniyet a6ığa 6ıkmaktadır.

5. “Putperestlik bug6n daha karmaŐık ve soyut bi6imlerde v6cut buluyor. O nedenle de anlaşılması kadar, 6nlenmesi de daha g66. S6zgelimi

T6rkiye’deki bir yığın insan, hayatta olmalarını ve varlıklarını bir kurtarıcıya bor6lu olduklarını d6Ő6nerek her fırsatta bu kurtarıcı 6n6nde dinsel bir huŐu ile tazimde bulunmaktadırlar. Pozitivist bir laikliğin maskesi altında, ger6ekte d6nyanın en zavallı zihniyetlerinden biri siyasi tahakk6m6n6 s6rd6rmekte. Ama bu, elbetteki M6sl6man halkın buna yatkın olmasıyla da alakalı bir tutumdur.” [6mit Aktaş İle “Put ve Put6uluk” 6zerine]

6. “Aslında heykellere ya da totemlere tapınılması putperestliğin en yalın ve masum hâlidir. Zira bu tutum bile, 6z6nde daha deruni bir hâlin dıŐavurumudur. İslâm d6nyasındaki, baŐlangı6ta putperestliğe karşı izlenen tevhdîf bilin6lenme hususundaki hassasiyetin yitirilmesi sonucu, putperestlik başka semboller altında varlığını s6rd6rm6Őt6r. Elbette buna da yol a6an en 6nemli sapma, siyasi despotizm nedeniyle insanların 6zg6rl6klerinin yok edilmesi ve siyasi liderlerin ilâhlaŐtırıldıđı bir anlayıŐa d6nmesidir. Zaten putperestlik, 6z6nde siyasi, iktisadi veya dinî fetiŐler 6reten baskı veya sapmaların bir sonucudur. Bug6n İslâm d6nyasında, d6nyanın bir6ok 6lkesinde bulunmadığı 6l66de bir siyasi despotizm ve buna bağlı olarak da siyasi veya dinî liderlere tapınma k6lt6r6 bulunmaktadır. İnsanlar ne yazık ki, tıpkı m6Őrikler gibi Allâh’la aralarına aracılar koymakta ve hatta onlara tapınmakta; Allâh’tan yardım dilemek yerine 6l6lere sığınmakta, b6y6c6 ve falcılardan yardım dilenmektedirler. Bu durum 6z6nde ruhsal bir sefaletin, 6zg6rl6k korkusunun ve geliŐmemiŐliđin bir tezah6r6d6r.” [6mit Aktaş İle “Put ve Put6uluk” 6zerine]

Sonuç

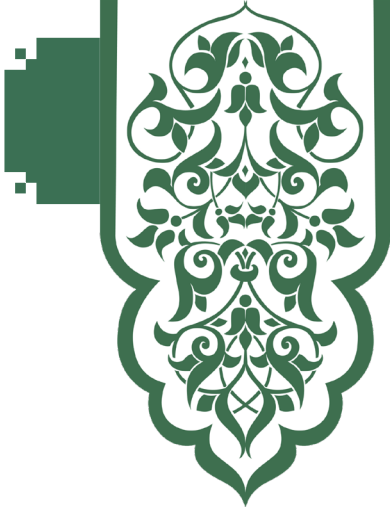
Putperestlik; çoğu zaman kulun fitratında yer alan Rabbini arama eğiliminden yanlışa süreklmesiyle ve insanoğlunun Allâh'u Teâlâ'yı arayışındaki bir sapmasıyla neşet etmektedir. Ezcümle putperestlik; kulun insanın fitratında bulunan ilâh arayışına ve ihtiyacına verilmiş olan hatalı bir cevaptır.

Duâmız

“Ey Allâh'ım! Kuşkusuz ki, bildiğimiz bir şeyi Sana ortak koştaktan, Sana sığınırız ve bilmediğimiz bir şeyden dolayı da Senden bağışlanma dileriz.” [Ahmed]

Velhamdulillâh selâm ve duâ ile...

YERYÜZÜ YILDIZLARI

EBÛ BEKİR

RADİYALLÂHU ANH-2

İbrahim Yahya

Hamd âlemleri yaratan, yarattıkları arasından dilediklerini seçen Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yadır. Ondan yardım ve mağfiret dileriz. Salât ve selâm ise insanlar arasından seçilmiş ve üstün özelliklerle donatılmış Peygamberimiz Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'e ve bütün nebilerin üzerine olsun.

Önceki yazımızda Ebû Bekir radiyallâhu anh'ın Mekke'deki karşılaşmış olduğu durumlara karşı sergilemiş olduğu tutumlardan kısaca bahsediyorduk şimdi kaldığımız yerden devam edelim. Başarı Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dandır.

Dördüncüsü: Ebû Bekir radiyallâhu anh gerek Mekke döneminde gerekse de Medine döneminde dostu Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'i savunmak ve korumak için gerekli gayret ve titizliği göstermiştir.

Henüz Mekke'deyken Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'i sürekli takip ediyor, müşriklerden gelebilecek tehlikeli saldırılara karşı onu korumaya ve kollamaya çalışıyordu. Nitekim

tarih sayfalarının bize aktardığına göre Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem başta Ebû Cehil, Ümeyye b. Halef, Ukbe b. Ebî Muayt olmak üzere birçok kişiden birçok defa saldırıya uğramış ve hemen her defasında Ebû Bekir **“Rabbim Allâh'tır dediği için bir insan öldürülür mü? O, size Rabbinizden nice açık deliller getirmiştir.”** [Mü'min: 40/28] diyerek onlara engel olmuştur. Bir defasında da Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem Ebû Bekir radiyallâhu anh'la birlikte Kâ'be'yi tavaf ediyorken o sırada orada bulunan Ümeyye b. Halef, Ebû Cehil ve Ukbe b. Ebî Muayt'ın hücumuna maruz kaldılar. Bunun üzerine Ebû Bekir radiyallâhu anh, Ümeyye'yi, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem ise Ebû Cehil'i defetmek üzere harekete geçtiler ve geri dönmelerini sağladılar.

Beşincisi: Ebû Bekir radiyallâhu anh karşılaştığı tüm engellemelere rağmen İslâm'ı savunma ve yayma çabasını azimle sürdürmüştü. Her durum ve şartta taviz vermeksizin İslâm'ı temsil edebilmiştir.

Mekke döneminde ilk Müslümanların her biri meslekleri, ekonomik durumları ve toplumdaki statüleri ne olursa olsun müşriklerin tazyikine maruz kalmışlardır. Ebû Bekir radiyallâhu anh da müşriklerin farklı saldırılarına maruz kalmıştır.

Esasen o, İslâm'dan önceki zamanda da yoksullara merhameti, iyilikseverliği ve doğruluğu ile halk arasında sevilen sayılan birisiydi. İçki, zina, kumar gibi İslâm'ında hali hazırda necis saymış olduğu kötü işlerden daha henüz cahiliye zamanında da uzak durmuştu. Dolayısıyla hiç tereddüt etmeden davete icabet ederek İslâm'a girmesi tabii idi. Bir inancın yayılışında o inancı taşıyan kişilerin şahsiyet üstünlüğünün tesiri tartışma götürmez bir gerçektir.

Bu sebeple müşrikler Ebû Bekir radiyallâhu anh'ı yakın takibe alarak İslâm'ın yayılışına olan olumlu tesirini en aza indirmeyi amaçlamışlardı. Bunun için ekonomik faaliyetlerini baltalama çabalarına giriştilerse de istedikleri sonucu alamadılar. Şimdi yaşanan bu duruma satırlarımızda yer vermeye çalışalım. Başarı Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dandır. Ebû Bekir radiyallâhu anh her türlü engellemelere rağmen İslâm için üzerine düşen vazifeyi hakkıyla yapmak adına mücadele ediyordu. Evinde namaz kılarken onu görenlerin, Kur'ân okurken onu dinleyenlerin gönüllerinde İslâm'a karşı bir yumuşama, bir eğilim ve bir sempati meydana geliyordu. Bilhassa Mekkeli gençlerde bu durum, daha çok görülüyordu. Müşriklerin ise bu duruma seyirci kalmaları beklenemezdi. Nitekim derhal, namazı insanların göreceği yerde kılmaması, Kur'ân'ı insanların duyacağı

yerde okumaması için onu uyardılar ve adeta ona ultimatoma verdiler. Fakat o, yapıp ettiklerini terk etmeyip eskisi gibi davranmaya devam edince bu sefer onu ölümle tehdit ettiler. O sıralarda bisetin beşinci yılına girilmişti ve Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem çeşitli sıkıntı, eziyet ve tehditlere uğramış mazlum Müslümanlara Habeşistan'a hicret etme müsaadesi vermişti. Bu esnada Ebû Bekir radiyallâhu anh da bu düşünce ile yola koyuldu. Bir süre yol aldıktan sonra Birkulğımad denilen yere vardığında Ehabîş kabilesi reislerinden İbnü'd-Duğunne ile karşılaştı. Bu zat ile daha önceden tanışıyorlardı. İbnü'd-Duğunne, Ebû Bekir radiyallâhu anh'ı halkın sıkıntılarını gidermesi, musibet ve felâket zamanlarında çevresindekilere yardımcı olması, akrabayı gözetmesi, misafirperverliği, âciz ve düşkünlere destek vermesi ve haksızlığa karşı çıkmasıyla tanıyordu.

Dolayısıyla toplum için her yönüyle yararlı, böylesine üstün niteliklere sahip birinin ülke dışına çıkmaya mecbur edilmesini doğru bulmadı, onu geri dönmeye ikna etti ve müşriklerin ileri gelenleriyle teker teker görüşerek Kâ'be önünde Ebû Bekir radiyallâhu anh'ı himayesine aldığını umuma ilân etti. Bununla beraber müşriklerin ileri gelenleri namazını halkın göremeyeceği bir yerde kılması, Kur'ân-ı Kêrim'i de halkın duyamayacağı bir yerde okuması şartıyla söz konusu himayeyi kabul edebileceklerini söylediler. Çünkü müşrikler Kur'ân'ı tilâvet eden samimi bir Müslümanı duyduklarında ve namaz kılan samimi bir Mü'mini gördüklerinde; kadınlarının, kızlarının ve oğullarının bu kanalla İslâm'a meyletmelerinden korkuyorlardı, hem de

marazî bir sıkıntıya uğrayarak rahatsız oluyorlardı. Ebû Bekir radiyallâhu anh buna bir süre riayet etmeye çalıştıysa da mânevi coşkusu ve gayreti onu zamanla bunun dışına çıkmaya sevk etti. Ne var ki çok geçmeden evinin önüne mescit yaparak Habeşistan'a hicret girişiminden önce olduğu gibi namazı orada kılmaya, Kur'ân'ı orada okumaya başladı. Mescit, etrafı açık bir gölgelikten ibaret olduğu için gelip geçenler onu görüp işitiyorlardı.

Bilhassa çocuklar ve gençler başta Ebû Bekir radiyallâhu anh 'ın İslâm'ın ilk yıllarındaki faaliyetlerine genel bir bakış olmak üzere kadın, erkek yüzlerce Mekkeli onu ilgi ile takip ediyorlar, seyrediyorlar, dinliyorlardı. Onun, yanık bir sesle Kur'ân okuması vardı ki zaman zaman kalpteki rikkatin ve rûhî derinliğinin bir tezahürü olarak gözlelerinden yaşlar boşalırdı. Bu sırada dinleyenler, o'nu bu durumda görenler o kadar izdiham oluşturuyorlardı ki Ebû Bekir'i daha iyi görebilmek ve duyabilmek için omuzlarından adeta birbirlerini itiyorlardı.

Bu nasıl bir namaz kılıştı? Nasıl bir Kur'ân okuyuştu ki başka bir dinin (düşüncenin) müntesiplerini adeta kendisine kilitliyor, onların şuurlarını bozup akıl ve gönüllerinde sorular uyandırıyor. Bu durum Mekke sokaklarında fırtınalar estiriyor kimileri bu fırtınadan nasibini alarak bu yeni dini tanımak için onun rüzgârına kapılıyordu. Tabi ki müşriklerin ileri gelenlerinin bu duruma tahammül etmesi mümkün değildi. Bu münasebetle gereken şartları yerine getirmediğinden sebep onu himayesinden uzaklaştırmasını İbnü'd-Duğunne'den istediler.

Bunun üzerine mezkûr şahıs müşriklerden gelen bu baskıya boyun eğmek zorunda kaldı. Ne var ki ünlü bir şahsın o devirlerde Mekke toplumunda birisi hakkındaki himaye taahhüdünden vazgeçmesi şahsiyetsizlik ve vefasızlık sayılırdı. Bu sebeple böyle bir davranış İbnü'd-Duğunne'nin nefesine ağır geliyordu. Hem de Ebû Bekir gibi birini Rabbim Allâh'tır dediği için himayesinden çıkarmak onun için oldukça çetin bir işti. Bu ortamda himayeyi bizzat kendisinin iade ettiğini söylemesini Ebû Bekir'den rica etti.

Böylece İbnü'd-Duğunne onu himayesinden çıkarmamış, ama bizzat Ebû Bekir onun himayesini iade etmiş olacaktı. Öyle de oldu. Ebû Bekir radiyallâhu anh, bir süre için de olsa kendisini himaye eden İbnü'd-Duğunne'ye karşı vefalı davrandı, isteğine uygun biçimde ve herkesin duyacağı şekilde himayesini iade ettiğini açıkça söyledi. Bunun üzerine İbnü'd-Duğunne müşrik ileri gelenlerine giderek, "Ebû Kuhafe'nin oğlu Ebû Bekir'e dair himaye ile ilgili taahhüdünün ortadan kalktığını, kendisinin de kavmi ile onun arkasından çekildiğini" söylemek suretiyle rahat bir nefes aldı. Gerçekten de Ebû Bekir, İbnü'd-Duğunne'nin himaye taahhüdünü iade ediyor, Aziz ve Celil olan Allâh'ın himayesinden hoşnut ve razı olduğunu kastederek, "Bana Allâh'ın himayesi yeter!" diyordu. Bütün zorluklar, meşakkatler, fedakârlıklar hep bir gaye içindi. O da Allâh'ın rızası, Peygamber'in hoşnutluğu idi. Şayet yapılan hizmetten, ifa edilen vazifeden Allâh razı, Rasûlullâh hoşnut ise sıkıntılar kolayca aşılabılırdi. Allâh'ın rızasına, Rasûlû'nün sevgi ve hoşnutluğuna götürecek fedakârlıklar her zaman ge-

rekirdi. Ebû Bekir, bundan böyle şehri terk etmedi, her türlü güçlüğe göğüs gerdi ve Medine'ye hicrete kadar hep Peygamber'in yanında kaldı.

2. Sıddîkiyet makamına ulaşması

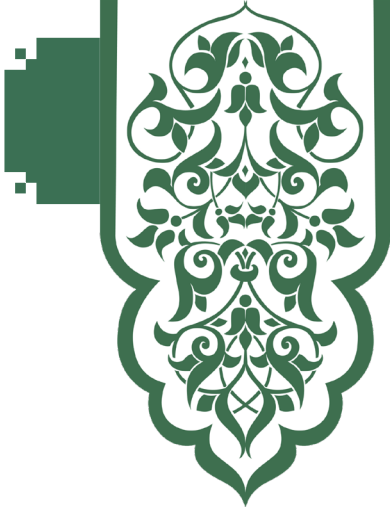
Ebû Bekir radiyallâhu anh, İslâm'a olan derin bağlılığını ve hizmet heyecanını hiç kaybetmeden ömür boyu sürdürdü. Öyle ki bu özelliği onu "Sıddîkiyet" makamına yükseltti. Bilindiği gibi Ebû Bekir radiyallâhu anh hiçbir baskı altında kalmaksızın, kendi hür iradesiyle, arzusu ile istekle ve şevkle Müslüman olmuştur. İşte Ebû Bekir radiyallâhu anh'ın bütün ömrü hep böyle geçmiştir.

Câhiliyeden İslâm'a geçerken edindiği ve yaşadığı o derunî vecdi, o engin hazzı ve o coşkulu heyecanı ömrünün sonuna kadar gönlünde hep hissetmiştir. Bu heyecanın en dorukta yaşananlarından biri de Miraç'la ilgili haberleri hiçbir tereddüt göstermeden tasdik etmesidir. Nitekim Rasûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve sellem, bizzat yaşamış olduğu Mirac'dan söz edince başta Ebû Cehil olmak üzere müşrikler, inkârcılar onu şiddetle yalanlamışlar, ayrıca bunu güya bir fırsat sayarak Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in tebliğ ve irşat hizmetini önlemek için kullanmayı da tasarlamışlardı.

Bu arada İslâm'a yakınlık duyup da kararsız durumda olanların zihinlerini karıştırarak İslâm'a yönelişlerini önlemek için propagandaya başlamışlardı. Bununla beraber bu sempatanlar zümresi söz konusu menfi propagandanın tesirinde kalırken, bir yandan da Ebû Bekir gibilerine gidip sormayı arzu ediyorlardı. Niçin böyle yapıyorlardı?

Çünkü onlara görev Ebû Bekir gibileri, akli başında, dürüst ve saygılı kişilerdi. Özellikle Ebû Bekir, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in mânen en yakınlarından olup, onun görüşü böyleleri için ehemmiyet taşıyordu. Esasında müşrikler Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'i davasından döndürmek için çaba gösterdikleri gibi onunla Ebû Bekir arasındaki dostluğu yıkmak için de yoğun çaba sarf ediyorlardı. Miraç'ı da bu doğrultuda değerlendirmek ve Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in Miraç çevresinde anlattıklarından bahisle Ebû Bekir'i ondan uzaklaştırmayı düşündüler. Bu maksatla Ebû Bekir'e giderek Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in Miraçla ilgili verdiği haberleri naklettiler ve görüşünü sordular. Artık, Ebû Bekir'i, Resûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve sellem'in muhitinden uzaklaştırabileceklerini hayal ediyorlardı. Hâlbuki Ebû Bekir onlara ilginç bir soru yöneltti: "Bu anlattıklarınızı bizzat Muhammed mi haber verdi?" Gelenler: "Evet! Bizzat o haber veriyor." dediler. Bunun üzerine Ebû Bekir, kendisine "Sıddîk" unvanını kazandıracak olan meşhur cevabını verdi: "O söylediye kesin olarak doğrudur. Bunda şüphe yoktur. Buna böylece inanırım. Ben onun bana naklettiği vahiy ile bildirilmiş bundan daha şaşılacak haberlere bile tereddütsüz imân etmişimdir." Ebû Bekir hemen Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in yanına gidip durumu tasdik etmiş, söylenenleri bizzat onun dilinden dinlemiş ve hepsini tasdik etmiştir.

Bize ayrılan sayfaların sonuna gelmiş bulunuyoruz. Bir sonraki sayımızda kaldığımız yerden devam etmek üzere görüşmek dileğiyle selâm ve duâ ile...

KALBİN DİLİNDEN

TEVBEME TEŞVİK

Erdem Onur

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ü Teâlâ'nın ismiyle...

Hamd, tevbeleri çokça kabul eden, et-Tevvâb olan Allâh'ü Teâlâ'ya mahsustur. Günah işlemekten korunduğu halde günde yüzlerce defa tevbe eden ve Müslümanları buna teşvik eden Rasûlullâh'a, âline ve ashâbına salât ve selâm olsun.

Değerli okuyucu! Bilinmelidir ki, insanlar ancak Allâh'ü Teâlâ'nın merhamet etmesiyle Cennet'e gireceklerdir. Yaratılış sebebi ve İbâdet etmemizin temel nedeni de Allâh'ü Teâlâ'nın rızâsını celb edip, rahmetiyle Cennet'e girmektir.

Kelime'i-Tevhîd bizzat tevbe ile başlar. Müslüman olmanın ilk şartı önceki hâlden tevbe etmektir. Nitekim Allâh'ü Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Eğer onlar (şirkten ve kâfirlere tarafgirlikten) tevbe edip namazı kıralarsa ve zekâtı verilerse, artık onlar sizin dinde kardeşlerinizdir.”** [Tevbe: 9/11]

Ayrıca tevbelere icâbet etmek yalnızca Allâh'ü Teâlâ'ya âit olan bir sıfattır. Tevbe etmek Müslüman'a farz olan bir ibâdettir ve sünnete uygun bir şekilde yalnızca Allâh'ü Teâlâ'ya yapılmalıdır. Tasavvuf adı altında insanlara yapılan istiğfarlar ise ancak Allâh'ü Teâlâ'nın gadâbını celb eden şirk amelleridir.

Minhâc Dergi'si olarak bu sayımızı tevbe kavramına ayırdık. Rabbimizden niyâzımız; bu yazımızla, tevbe etmeye teşvik eden bâzı unsurları zikrederek, çokça tevbe etmenin önemini hatırlatmaktadır.

Yardım ve başarı Allâh'ü Teâlâ'dandır.

Kalpteki Siyah Nokta

İnsan kalbinin farklı halleri vardır. Kâfirin kalbi ölüdür, o küfür bataklığında yüzmektedir ve îmân etmeden asla hayat bulamayacaktır. Hayvanlardan daha aşağı olarak vafedilen ve hiçbir mânevî meziyet taşımayan bu mühürlü kalpler, dünyâda yemek, içmek, eğlenmek gibi hevesler peşinde ömür tüket-

mekle meşguldürler. Bu kalbe sâhip olan insanlar hakkında Allâh’u Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Allâh, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; ve gözlerinin üzerine de perde (çekmiştir). Ve büyük azap onlar içindir.”**

[Bakarâ: 2/7]

Müslüman’ın kalbi ise dirilik ve hastalık arasında bir yeredir. Bâzı ameller vardır ki kalbe zarar verir, kirletir. Bu kalp hastalanır. Bâzı ameller ise kalbe huzur verir, temizler ve parlatır. Bu kalp ise dirileştikçe dirileşir. Kişinin kalbi ne kadar temiz olursa Allâh’u Teâlâ ile arasındaki bağ o kadar güçlü olur. İbâdetleri yaparken huşû içinde olur ve amel etmek ona tatlı gelir. Kalbi paslanmış olan bir kişi için ise farzları dâhi yerine getirmek zor, günah işlemek ise kolay gelir. Şeytanın basit hileleri artık ona ağır gelir. Mânevî huzurun tadını yavaş yavaş unuttur ve yaptığı amellerden zevk alamaz. Ebu Hureyre’den (radiyallâhu anh) rivâyet edildiğine göre Rasûlullâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **“Kul, bir günah işlediğinde kalbinde siyah bir nokta oluşur. Tevbe ettiği takdirde cilalanıp silinir. Tevbe etmeyip, o günahı tekrar işlediği / günaha devam ettiği zaman, o siyah nokta da gittikçe büyür, kalbi istila eder.”** [İbn Mâce]

Günahlar aslâ hafife alınmamalıdır. Büyük günahlar göze batar ve genelde uzak durulur. Fakat asıl tehlikeli olan küçük ve unutilan günahlardır. Onlar kalbi farkında olmadan kirletir ve bahsedilen siyah noktayı besler. Kişi farkına varana kadar kalbi tamâmen kaplamış olur. Bu sebeple tevbe edenken bilinen ve bilinmeyen, hatırlanan ve unutilan bütün günahlardan tevbe

etmemiz gerekmektedir. Allâh’u Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Hayır, doğrusu onların kazandıkları günahlar, kalblerini kaplamıştır.”** [Mutaffifin: 83/14]

Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem) hadiste bizlere aslında bir formül vermiştir. İşlediğin günahlar için tevbe et ve onlara tekrar dönme. Böylelikle kalbini temiz tut ve kulluk yapmak senin için kolaylaşsın. Nitekim Allâh’u Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Onlar ki; bir kötülük yaptıklarında yahut (günah işleyerek) kendilerine zulmettiklerinde Allâh’ı anar ve günahları için bağışlanma dilerler. Allâh’tan başka kim günahları bağışlayabilir? Ve bile bile yaptıkları (yanlışta) ısrar etmezler.”** [Â-i İmran: 3/135]

Tevbe Allâh’u Teâlâ’nın Emri

Bâzen insanlar tevbe kavramını sâdece bir artı, tavsiye edilmiş bir sünnet veya bir zikir olarak görür. Bâzen farz olduğunu bildiği halde dünyâya dalmış ve en son ne zaman istiğfâr ettiğini bile hatırlamaz. Dînin aslından olduğu halde, kültürün bıraktığı bir mîras muamelesi yapar, akıllara geldiğinde ise küçük bir meseleymiş gibi birkaç kez zikir çekip hayatına devam eder.

Bu oldukça tehlikeli ve tedâvi edilmesi gereken büyük bir hastalıktır. Müslüman ilk önce bilmelidir ki tevbe, Allâh’u Teâlâ’nın bizlere yapmamızı emrettiği ibâdetlerden biridir ve bunun hakkında naslar çoktur. Nitekim Allâh’u Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Hep birlikte Allâh’a tevbe edin Ey mü’minler! Umulur ki kurtuluşa erersiniz.” [Nûr: 24/31] Bir başka âyette: **“Ey İmân edenler! Allâh’a tam bir pişman-**

İkla yapılmış hâlis bir tevbe ile tevbe edin.” [Tahrîm: 66/8]

Tevbenin anlamı, günahların, insanı felâkete götürücü ve Allâh’u Teâlâ’dan uzaklaştırıcı olduğunu bilmektir. Günahları hemen terk etmek, gelecekte yapmamakta azimli olmak ve daha önce meydana gelen eksikliği telâfi etmektir. Geçmişte yapılan günahlardan pişmanlık duymak farzdır. Bu da tevbenin ruhunu oluşturur.

Âyette de açıkça belirlendiği üzere tevbe etmekle umulan şey kurtuluştur. Bir Müslüman için dünyâ ve âhirette kurtuluş, Allâh’u Teâlâ’nın rızasını kazanıp rahmetine nâil olmaktır. Bizler için hazırladığı sonsuz nimetlere kavuşmaktır.

Allâh’u Teâlâ Tevbe Edenleri Sever

Tevbe etmek, Allâh’u Teâlâ’nın sevdiği ve râzı olduğu amellerdendir. Nitekim O şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz Allâh, çokça tevbe edenleri sever, temizlenenleri de sever.”** [Bakarâ: 2/222] Allâh’u Teâlâ tevbe edenleri sevdiğini apaçık ifâde ediyor. Tevbe edenleri felâha ve kurtuluşa ermekle müjdeliyor. Bunları ifade eden âyetleri yukarıda zikrettik. Enes bin Mâlik el-Ensârî’den (radiyallâhu anh) rivâyet edildiğine göre Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **“Kulunun tevbe etmesinden dolayı Allâh’u Teâlâ’nın duyduğu memnûniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır.”** [Buhârî, Müslim]

Nebî’nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) sözleri, Allâh’u Teâlâ’nın sonsuz merhametini çarpıcı bir şekilde ortaya koy-

maktadır. Günahlarla kirlenen gönülleri bağışlanma ümidiyle serinletmektedir.

Kâinâtın sahibi olan yücelerden yüce bir varlığın, cücelerden cüce bir insanın O’na yönelmesinden ve “beni affet” diye yalvarmasından bu derece hoşnut olması doğrusu şaşırtıcıdır. Demek oluyor ki insan Allâh’u Teâlâ katında basit bir varlık değildir. Tam aksine, Rabbini tanıdığı sürece, önemli bir şahsiyettir.

Bir kulun harekete geçmesi için yaratıcısını hoşnut etme haberi yetmez mi? Öyleyse bizler her dâim istiğfâr zikirlerini dilimizde bulundurmalıyız.

Nebî’nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) Tevbesi

Ebu Hureyre’den (radiyallâhu anh) rivâyet edildiğine göre Rasûlullâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **“Vallâhi ben günde yetmiş defâdan fazla Allâh’tan beni bağışlamasını diler, istiğfâr ederim.”** [Buhârî]

Nebîler ismet sıfatına sâhip olan insanlardır. Rasûlullâh’ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) günah işlemekten korunduğunu, dolayısıyla onun hiçbir günahı bulunmadığını biliyoruz. Buna rağmen onun her gün birçok defa tevbe etmesinin sebebi, ümmetine tevbe ve istiğfârın önemini göstermek ve hiçbir kimsenin Allâh’u Teâlâ’ya, O’nun lâyük olduğu şekilde ibâdet edemeyeceğini belirtmektir. Nebîler dâhil tüm kullar ancak Allâh’u Teâlâ’nın rahmetiyle Cennet’e gireceklerdir.

Bir başka hadiste Rasûlullâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **“Benim de kalbime gaflet çöküyor. Ben Allâh’a günde yüz defa istiğfâr**

ediyorum.” [Müslim] Bu durumlar karşısında bizler şöyle düşünmeliyiz:

Bizim sevgili önderimiz, yaratılanların en hayırlısı olan, hiçbir günahı olmadığı halde her gün bu kadar tevbe ederse, günahlara boğulmuş olan bizler binlerce defâ tevbe ve istiğfâr etmeliyiz. Hiç olmazsa Rasûlullâh'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu sünnetine uyararak her gün yüz defa tevbe ve istiğfâr etmeye çalışmalıyız.

İstiğfâr, Allâh'ü Teâlâ'ya dil ile yalvarırken, bedeni günahlardan uzak tutmaktır. Kulun yapacağı budur. Allâh'ü Teâlâ'ya istiğfâr eden kulunu mağfîret edip bağışlaması, daha açık bir ifadeyle, onu cehennem azâbından koruması için mücâdele etmektir. Dünyâda Allâh'ü Teâlâ'nın azâbından kurtulmanın iki yolu bulunmaktadır. Bu yollardan biri Rasûlullâh'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) varlığıdır. Ne yazık ki onun vefâtıyla bu fırsat âhir zaman ümmeti için kaçmıştır. Geriye sıkı sıkı tutunulması gereken tek yol kalmıştır. O da bize bıraktığı sünnet olan istiğfârdır. Şu âyet-i kerîme bu gerçeği dile getirmektedir: **“Sen onların içlerinde bulunduğun müddetçe Allâh onları azâba uğratmayacaktır. Onlar bağışlanmalarını dilerken, Allâh kendilerine azâb etmez.”** [Enfâl: 8/33]

Hâtîme

Değerli okuyucu! Allâh'ü Teâlâ'nın kullarına olan merhametini hatırlamak kullar için ümit verici bir unsurdur. Bunu hatırlamanın en güzel yolu ise tefekkürle tevbedir. Kullarına karşı böylesine şefkatli bir Rabbi olan insan, ümitsizliğe kapılmamalıdır. Rabbine nankörlük etmemelidir ve O'nu unut-

mamalıdır. Nitekim Allâh'ü Teâlâ bizleri apaçık uyarmıştır: **“Allâh'ı unutan, bu yüzden Allâh'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar gerçekten yoldan çıkmışlardır.”** [Haşr: 59/19] Allâh'ü Teâlâ'dan bizi bağışlamasını dilediğimiz sürece azâba uğramayacağımız vaât edilmektedir. Elimizde böylesine bir garanti varken niçin azâba uğrayanlardan olalım ve niçin istiğfâr etmeyelim?

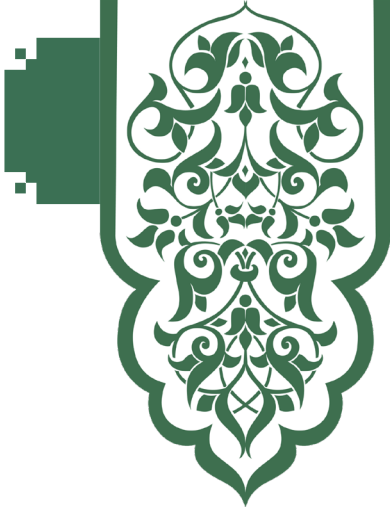
Allâh'ü Teâlâ bizlere apaçık emrediyor ve bizleri bağışlamaya hazır olduğunu buyuruyor. Bizim üzerimize düşen Rasûlullâh'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) sünnetine uyararak sâdece günde en az yüz defa istiğfâr etmektir. Bizlere dünyâda nîmetler veren ve âhîrette kat kat fazlasını vaât eden yaratıcımız için bu fazla istenmiş bir zahmet değildir.

“Ve Rabbinizden bağışlanma dileyin; sonra O'na tevbe edin ki, sizi belirli bir süreye kadar güzel nimetlerden yararlandırırsın ve her ihsan sahibine kendi ihsanını versin. Eğer yüz çevirirseniz gerçekten ben sizin hakkınızda büyük bir günün azabından korkarım.” [Hûd: 11/3]

Duâ:

Rabbim! Bizleri bağışlanmaya lâyık olan ve kulluk görevini hakkıyla yerine getirenlerden eyle! Dünyâ'ya bağlayan boş işlerden ve sözlerden bizleri koru! Müslümanlara merhamet et ve rahmetinle bizleri Cennet'e kavuştur! Allâhumme âmîn...

Bir sonraki yazımızda buluşmak ümidiyle, sizleri Allâh'ü Teâlâ'ya emânet ediyoruz.

GÖNÜLDEN GELENLER

TAŞLAR VE BAŞLAR

Urve Tahir

Yanından ayırmadığı ajandasına hissettiklerini ifade eden cümleler yazardı. Yazmadığı oluyor muydu? Hayır. Yazmak onu rahatlatıyordu. Ajandası onun için dertlerini dinleyen bir dert arkadaşı gibiydi.

Yazı yazmaya gençlik yıllarında günlük tutarken başlamış ve adeta sev-dalanmıştı. Fakat bir sebepten ötürü günlük tutmayı bıraktınca, çantasında taşıdığı ajandasına günün özeti kab-linden hislerini yazmaya başladı. Bu daha güzeldi. Yaşanılanları tek tek yaz-maktansa hissedilenleri yazmak, insan kalmasına yardımcı oluyordu. Onun de-ğerlendirmesiyle insan kalabilmek, his-setmekle alakalıydı ve insan hissettiği kadar insandı.

Duyguları nasır tuttuğunda ölürdü, insan. Dertlenebilmek, başkalarının acılarını hissedebilmek vicdan işiydi ve insan vicdanıyla yaşardı. **“İnsanlar tekrar insan olmalı”** demişti bir de-fasında gözyaşları içerisinde; **“Tekrar insan olmak içinde utanmadan ağlaya-bilmeli, ağlayabilen insan vicdanını**

kaybetmemiştir.” diye de eklemişti. Bebekler ve çocuklar çok ağlardı, fitratları bozulmamış gerçek insan on-lardı. Bilmiyorlardı tarih boyunca yaşa-nılanları, tanımıyorlardı canavarlaşan insanları. Çabuk ağlasalar bile çabuk gülerlerdi bebeklerle çocuklar. Bilmemek ve tanımamak mutluluk sebebiydi onlar için, ya bilmek ve tanımak..?

Merhametsiz bir dünyaya geldik-lerini bilselerdi bebekler ve çocuklar acaba yüzleri ne kadar gülerdi? Merha-metsiz bir çağda ne kadar insan kalabi-lirdi ki insan? Ya merhametini yitirenler, yaşama sevincini de yitiriyorlar mıydı? Yaşama sevincini hangi duygusunu yi-tirdiğinde yitirirdi insan? Herkes her şeyi yapamazken neden ümidini yiti-renler her şeyi yapabilecek bir hale ge-lebiliyorlardı? Hayatta ki merhametsiz-lik, vicdansızlık gibi ümitsizlikte insanı insanlığından uzaklaştırıyordu. Bunu yeise düşünlerde sıklıkla görmüştü. Bir defasında ajandasına; **“Ümidini yitiren, yaşayan bir ölüdür. Sakın ÖLME!”** diye yazmıştı. **“ÖLME!”** kelimesini özellikle büyük harflerle yazılmış ve altı da yeşil

kalemle çizilmişti. Kim ölmek isterdi ki? Herkes ölümden kaçıyordu. Oysa kaçmakla kurtulunabilecek bir şey değildi ölüm. Peki ya madden ölmek istemeyen ancak mânen ölü olanlara ne demeliydi? Bir gün iş arkadaşına; **“Tüm dünya bir Zombieland, günden güne daha fazla çürüyen modern zombiler insanların eti ve kaniyle besleniyorlar.”** demişti. Bu cümleyi kurmasının sebebi ise arkadaşının sürekli zombi filmlerini seyretmesi ve izlediklerini çevresindekilere anlatmasıydı. Ona anlayabileceği bir dilden anlatımda bulunmuştu. İş arkadaşı söylediğini anlar gibi gülmüştü ama bir zombi ne kadar anlayabilirdi ki? Bunun üzerine ajandasına şunları yazdı:

“Anlayamamak ne kadar acı veriyorsa, anlatamamak ve anlaşılmamakta da bir o kadar hatta daha da fazla acı veriyor. Bunu ancak yaşayanlar anlar.” Aslında ruhunda güneşi görebilen bir pencere arıyordu. Bulamamasıyla birlikte de arayışı ciddi bir travmaya dönüşüyordu. Zalimler düşüncelerini işgal edemese de kanın, hüznün ve gözyaşının egemen olduğu bir coğrafyanın insanıydı. Tüm dünyada yaşanan zulümlerin, acıyı bir zehir gibi yudumlayan benliğinin dengesini bozmasının üzerinden sanki bir asır geçmişti.

Her yeni aldığı ajandanın ilk sayfasına kurşun kalemle ilk notunu yazardı. Son ajandasının başında ise bir önceki ajandasından miras gibi kalan bir cümle yazmıştı: **“Sensin gelen her nefesten sonra ey acımasız acı! Gitmek bilmeyen, yürek ülkemi işgal eden, SEN!”**

Bu acıkolik adam, acıyı yudumlayan değil, acının içine dalandı. “Ümmet”

diye geçmeyen bir acısı olan için de başkası düşünülemezdi. Çalıştığı zamanlarda işyerinin mescidine namaz kılmaya giderdi. Zombilerle birlikte namaz kılmaz, yaşayan bir insana rastlarsa onunla birlikte namazını eda ederdi. Bazen orada oturup sohbet edenler olur, o da yanlarına oturur ve sohbete katılırdı. Yine mescide gittiği bir gün etrafında insanlardan bir halka oluşan yaşlı adama gözü takıldı. Kır sakallı bu adam, ümmetin zelil halinden bahsediyordu:

— **Kardeşlerim! Ümmetimiz bu kadar zelil bir hale belki de daha önce düşmedi. Şu lânetli Yahudi’yi durduracak yok. Durdurmayı bırak tek bir ağızdan; “Dur!” bile diyemeyecek durumdayız. Yazık ki ne yazık, vahim ki ne vahim! Felaket üstüne felaket! Gelen gideni aratıyor arkadaşlar! Korkarım ki önümüzde daha elim, daha vahim günler var. Allâh sonumuzu hayretlesin.**Başlar yerde, kısık seslerle âminler dolaştı, rutubetli mescidde. Başını yerden kaldıranların birisi dayanamayıp sordu beklenen soruyu:

— **İyi de çözüm ne?**

Dudağını büktü yaşlı adam, sonra da dişleriyle intikam alıyormuşçasına ısırıldı dudaklarını. O susunca da etraftakiler cevap vermeye çalıştılar. Bir bir...

Biri dedi ki:

— **Sarıkları büyötmeliyiz. İzzet sarıktadır. O büyöurse izzetimiz de büyöür.**

Bir diğeri: **“İhyâ’yı okumalıyız”** dedi, boğar gibi tuttuğu kitabı havada sallarken... Meclistekilerden sesler yükseliyordu:

- Duaya sarılalım...
- Zikri arttıralım...
- Cemaatle namazlara daha önem verelim...
- Sabah namazında saflar dolmalı. Cumalardaki gibi çok olmalı...
- ...

“Ağzı olan konuşuyor” sözünü hatırladı acıyı yudumlayan adam. Gitmek üzere ayağa kalktı ve: **“Herkes işlerin düzelmesini istiyor ama kimse keyfinin bozulmasını istemiyor. Söylenenleri duyduk. Hiç kimse Allâh yolunda sahabe gibi olalım, malımızı, canımızı evladımızı İslâm’a adayalım demedi. Bizler böyle söyleyip, sözümüzü yerine getirmediğçe de izzeti asla bulamayacağız.”** diyerek usulca ayrıldı mescidden.

Sert bir adam mıydı? Çok yumuşak sayılmazdı. Peki, sözlerini sert mi söylemişti? Evet, kimine göre sert sayılabilirdi. Ama uzunca bir süredir yumuşak bir üslupla söylemenin insanları harekete geçirmedini düşünüyordu. Çok derin bir uykuda olanı yumuşak yumuşak kaldırmaya çalışmak ona göre vakit kaybıydı. Gerçi sözün tesirli olabilmesi için; sözün mânâsıyla birlikte, kim tarafından, nerede ve nasıl söylendiğinin de önemli olduğunu bilen bir insandı. Dinleyenler evlerine taşındılar konuşulanları. En etkili cümle ise ayakta konuşan adamın son sözleriydi. Adamın kendisi miydi, sözleri miydi, yoksa kıyamda söylenmesi miydi onları böylesine etkileyen, bilemediler. Belki bunlardan birkaçı ya da hepsi veya akıllarına gelmeyen başka bir nedendi onları etkileyen. Aslında nedenini de çok önem-

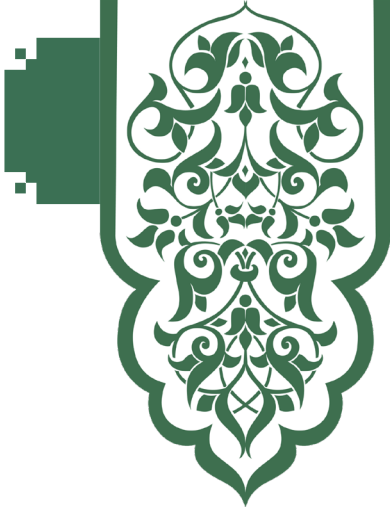
semedir. Bir gün sonra yine aynı yerde başkalarını gördü acılı adam ve yanlarına oturdu dinlemek için. Bu sefer bir başkası hararetli hararetli bir rüyadan bahsediyordu.

— Arkadaşlar, bakın sahabeye bir bakın hele! Bakın da siz karar verin, bizler ve onlar, eyy ey! Sen dertlenirsen dermanın ayağına gelir kardeşim! Adam rüyasında görmüş beyler! Ne görmüş bakın size anlatayım. Bir yolculuktalar. Arabada nasılsa Rasûlullâh aleyhisselâm ve sahâbesi de var. Rüya gören kişi de arabanın içerisinde, onlarla birlikte yolculuk yapıyor. Araba arızalanıyor ve bayır yukarı bir yerde birden duruveriyor. Tabi herkes aşağıya iniyor. Arabadakiler; “Tekerlerin altına taş koyalım da araba akmasın.” deyip taş aramaya başladıklarında bir de bakıyorlar ki sahabe efendilerimiz tekerlerin altına başlarını koymuşlar. **Subhânallâh! Subhânallâh kardeşler! İşte böyle...**

Anlaşılan rüyayı anlatan kişi, bu rüya ile bir mesaj vermek istiyordu. Onun konuşması bitince, bu seferde kıyamî bir tavır ve vakur bir ifade ile acılı adam başladı konuşmaya:

— Anlatılanlarda sahabenin fedakârlığını görüyoruz ki zaten bu tartışılmaz bir hakikattir. Dünden bu güne Rasûlullâh’ın yoluna baş koyanlar olduğu gibi, taş koyanlar ve taş arayanlar da var ve olacak. Taş koyanlar ve taş arayanlar, baş koyanları anlayamazlar; anlamaları mümkün değil. İyi ama şimdi siz bana söyleyin. Biz bugün hangi kısımda olanlardanız?

“Herkes işlerin düzelmesini istiyor ama kimse keyfinin bozulmasını istemiyor. Söylenenleri duyduk. Hiç kimse Allâh yolunda sahabe gibi olalım, malımızı, canımızı evladımızı İslâm’a adayalım demedi. Bizler böyle söyleyip, sözümüzü yerine getirmediğimizde de izzeti asla bulamayacağız.”

PEYGAMBER KISSALARI

MUHAMMED SALLALLÂHU ALEYHİ VE SELLEM VE TEVHÎD MÜCADELESİ - 3

Ümmü Musab

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla...

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dilerim. Salât ve selâm nebîlerin sonuncusu Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in ve bütün nebîlerin üzerine olsun. Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya sığınarak ve O'ndan yardım isteyerek sözlerimize başlıyoruz.

Değerli okurlar! Dergimizin bir önceki sayısında Allâh Rasûlü'nün amcası; Hamza bin Abdilmuttalib ve yareni Ömer bin Hattab radiyallâhu anhumâ'nın Müslüman olmalarını konu almıştık. Bu sayımızda Allâh Rasûlü ve ashabının tevhîd mücadelesinde neler yaşadıklarını, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın izniyle hep beraber okuyalım.

Umumî Boykot

Mekke sokaklarında muvahhidlerin sayısı gün geçtikçe artıyor, “Rabbimiz Allâh” diyenler çoğalıyordu. Hemen hemen her evde, putları rededen, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı birleyen teslim

olmuş bir genç vardı. Müşrikler durumun aleyhlerine geliştiğini görüyorlardı. Alay, hakaret, işkence ve şiddetin hiçbir şeyi değiştirmedigine şahit oluyorlardı. Bu gelişme, müşrikleri korkutuyor ve mutlaka durdurulması gerektiğini biliyorlardı. Düşündüler ve karar verdiler...

Müşriklerin isteği Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i öldürmek idi. Onlar biliyorlardı ki, eğer Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i öldürmeye kalkışarlarsa, Mekke vadisi kana bulanırdı. Bunu idrak edip, öldürmek yerine başka bir zulüm yoluna saptılar. Fakat bu şimdiye kadar yaptıklarından çok daha şiddetliydi.

Zulüm ve Düşmanlık Antlaşması

Ebu Cehil ve yandaşları, muvahhidlerin bu kadar eziyete göğüs germelerine şaşırarak gibi, bir de Hâşimoğulları ve Muttaliboğulları müşriklerinin, Allâh Rasûlü'nü korumaları ve onlarla dayanışma içerisine girmelerine de çok şaşırıyorlardı. Bu, aslında o günlerde çok şaşılacak birşey değildi. Hâşimoğulları ve Muttaliboğulları milliyetçiliklerinden

dolayı bunu yapıyorlardı.

Din düşmanlarının aldıkları karar: Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i öldürmek için kendilerine teslim etmedikleri müddetçe, Haşimoğulları ve Muttaliboğullarıyla kız alıp-vermemeye, alış-veriş etmemeye, oturmamaya, aralarına karışmamaya, evlerine girmemeye ve onlarla konuşmamaya yemin ettiler. Dahası onlarla sulh yapmamak ve bu hususta merhamet göstermemek üzere ahid ve misaklar üzerine bunu yazdılar. Anlaşma tamamlanınca, bu sayfa Kâbe'nin içine asıldı.

Haşimoğulları ile Muttaliboğullarının -Ebu Leheb hariç- tamamı Peygamberliğin yedinci senesi Ebu Talib'in bulunduğu mahalleye çekilip hapsedilmiş oldular. Bu abluka sonucu Mekke halkı iki büyük bloka bölündü. Birinci blok, Müslümanlar ve onları himaye eden Hâşimoğulları ve Muttaliboğulları. İkinci blok ise, Kureyş'in diğer kabilelerinden olan müşriklerdi.

Ebu Talib Sokağında Üç Yıl

Muhasara şiddetleniyor, Müslümanlara mal ve yiyecek ulaşmıyordu. Müşrikler Mekke'ye gelen yiyecekleri ve ticaret erbabını serbest bırakmayarak hemen acele davranıp mallarını satın alıyorlardı.

Nihayet Müslümanlar sıkıntı duymaya başladılar. O kadar zor durumda kaldılar ki, ağaç kabuğu ve atık hayvan derilerini yemeye mecbur kaldılar. Hatta sokağın gerilerinden açlıktan bağırان kadın ve çocukların sesleri duyuluyordu. Bu kadar zulüm ve sıkıntıya îmân gücü ile sabrettiler. Allâh'ın rızasını kazanabilmek için bu ablukaya maruz

kaldılar. Çünkü onlar îmânlarında samimiydiler ve **“Şüphesiz ki Allâh, sabredenlerle beraberdir.”** [Bakara: 2/153] vadinin hak olduğunu biliyorlardı.

Onlara ancak gizlice bir şeyler geliyor, ihtiyaçlarını karşılamak için haram aylarda sokak dışına çıkabiliyorlardı. Mekke'ye dışarıdan gelen kervanlardan alış-veriş yaptıkları da oluyor, fakat Mekke halkı, Müslümanların alım gücünü düşürmek için malların kıymetini artırıyorlardı. Hakim b. Hizam bazen halası, Hatice radiyallâhu anha'ya buğday taşırdı. Bir defasında Ebu Cehil'le karşılaşmış, Müslümanlara olan kinini her fırsatta gösteren bu İslâm düşmanının azarını işitmişti. Aralarına Ebu'l-Bahteri girmiş ve bu sayede Hakim buğdayı halasına götürebilmişti.

Ebu Talib, Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in başına bir şey gelmesinden korkar, onu koruma ve kollama bakımından üzerinde adeta bir baba şefkatı ile titrerdi. İnsanlar yaptıklarına yattıkları zaman Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in kendi yatağına girmesini emreder, böylece canına kastetmek isteyenlere karşı onu korumak isterdi. Halk uyuyunca da çocuklarından veya kardeşlerinden yahut amca oğullarından birine emreder, o da Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in yatağına yatarı.

Anlaşma Sayfasının Yırılması

Bu durum tam üç yıl devam etti. Risaletin onuncu yılının Muharrem ayında, antlaşmanın yazıldığı sayfanın yırtılması ve ahdin bozulması hadisesi meydana geldi. Çünkü Kureyş'in bir kısmı bu sözleşmeden razıyken, bir kısmı da bunu hoş karşılamıyordu.

Böyle bir ahdi hoş karşılamayanlar, bu sayfanın ortadan kalkması için gayret sarf ediyorlardı.

Buna ilk teşebbüs eden de Amir b. Lüeyoğullarından, Hişam b. Amr olmuştu. Hişam zaten Ebu Talib sokağındaki Haşimoğullarına geceleyin gizlice yemek ulaştırıyordu. Bir gün Hişam, Zübeyr b. Ebi Ümeyye el-Mahzumî'ye gitti. Hişam, Zübeyr'e: "Dayıların o halde iken yemek yemeye, su içmeye nasıl gönlün razı oluyor?" dedi. Bunun üzerine Hişam, Zübeyr ve bir kaç kişi daha sayfayı yırtmaya karar verdiler. Tabi Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın azılı düşmanı Ebu Cehil sayfanın yırtılmasına karşı çıktı.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, onların anlaştıkları sayfalarına bir ağaç kurdu gönderdi. Sayfada Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın ismi dışında şirk, zulüm ve ilişki kesmeyi içeren bölümlerinin hepsini kemirip yedi. Allâh Subhânehu ve Teâlâ sayfanın durumunu Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'e bildirince, o da amcasına: "Vallâhi kemirici kurtlar beni yalancı çikartmaz" dedi.

Ebu Talib, Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'den bu haberi alınca, bir grup ile Kâbe'ye gitti. Kâbe'nin etrafında olan Kureyşliler, Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i teslim etmeye geldiklerini düşündüler. Ebu Talib ise Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in sayfa ile ilgili haberini onlara söyleyip bir teklifte bulundu. "Şayet yalancı ise onunla sizin aranızdan çekiliriz. Doğru söylüyor ise siz de bizimle akrabalık ilişkisini kesmekten vazgeçersiniz." dedi. Onlar da bu teklifi kabul edip, sayfayı asılı olduğu yerden indir-

diler. Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in haber verdiği gibi olduğunu gördüklerinde "Bu, sizin arkadaşınızın yaptığı bir sihirdir dediler." Hemen aksilik çıkarıp buldukları hallerine geri döndüler. Bu olaydan sonra Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem ve beraberindekiler mahalleden çıktılar. Onların bu çıkışı yani boykotun sona ermesi, risaletin onuncu yılında gerçekleşti.

Bu olayda görüldüğü üzere, Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in zamanındaki din düşmanları ne iseler, bugünün din düşmanları da aynılar. Sözlerinde durmadıkları gibi, sözlerine itimat da edilmiyor. Mekke müşrikleri olay aleyhlerine olduğunda Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i sihir yapmakla suçladılar. Sözünde durmak zaten Müslümanın bir vasfıdır, en çok bizlere yakışır.

Hüzün Yılı

Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'i, bu davada kendi canı pahasına koruyup kollayan, anne ve dedesinden sonra onu büyütüp yetiştiren Ebu Talib, boykottan altı ay sonra vefat etti.

Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem daha amcası Ebu Talib'in vefatının hüznünü yaşarken bir kayıp daha yaşadı. Hatice radiyallâhu anha, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın, Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'e bahsettiği en büyük nimetlerden biriydi. Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in risaletinin başında kimse ona inanmazken, ona ilk îmân eden kadın, dayanağı, maddî ve manevî desteği, hayat arkadaşı, sevdiği, ölümünden sonra diğer hanımlarının bile kışkandığı, çocukları-

nin ve mü'minlerin (ilk) annesi Hatice radiyallâhu anha vefat etti.

Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem, Hatice radiyallâhu anha'nın kıymet ve değeri hakkında şöyle buyurmuştur: "İnsanlar beni inkâr ederken, o bana îmân etti. Onlar beni yalanlarken o beni tasdik etti. İnsanlar beni herşeyden mahrum ederken, o beni malına ortak etti. Allâh bana başka kadınlardan değil, ondan çocuklar bahsetti." [Müsned] Artık Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in iki büyük desteği yoktu. Müşrikler bunu fırsat bilip Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'e karşı eziyetlerini arttırtıkça artırdılar ve ona karşı açıktan cephe almaya başladılar.

Dergimizin önceki sayısında Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem ve Müslümanların yaşadıkları eza ve cefayı okumuştuk. Bu müşrikler Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in doğru sözlü, emanete ihanet etmeyen biri olduğunu ve onun getirdiği dinin doğruluğunu biliyorlardı. Allâh Subhânehu ve Teâlâ o müşriklerin durumu hakkında: **"Elbette, onların söylediklerinin seni üzdüğünü biliyoruz. (Doğrusu) onlar, seni yalanlamıyorlar. Lakin zalimler, Allâh'ın ayetlerini inkâr ediyorlar."** [Enam: 104/1] buyurmaktadır.

Hatta Ebu Cehil, Ahnes bin Şerik'in de içinde bulunduğu bir topluluk ile beraber geceleri Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in Kur'ân okuyuşunu dinliyorlardı. Ahnes, Ebu Cehil'e: "Ya Ebul Hakem! Muhammed'den dinlediğin şeyler hakkında görüşün nedir?" dedi. Ebu Cehil: "Biz ve Abdulmenaf, şeref bakımından hep yarıştık. Onlar

hacılara yedirdi biz de yedirdik. Onlar Kâbe'nin bakımını üstlendi biz de üstlendik. Fakirlere verdiler, biz de verdik. Ta ki biz, diz çökmüş birbirine eşit iki yarış atı gibi olduk. Şimdi ise bize, kendisine gökten vahiy gelen bir Nebî'miz var diyorlar. Biz bunu nereden bulacağız. Vallâhi onu asla dinlemeyeceğiz ve ebediyen tasdik etmeyeceğiz."

Ne kadar ilginç değil mi? Hem Allâh'ın ayetlerini inkar edip olmadık düşmanlıklar ediyorlardı, hem de gecenin zifiri karanlığında Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in Kur'ân okuyuşunu dinliyorlardı.

Bu tür olayların o yıl içerisinde üst üste gelmesinden dolayı, sirette o yıla "Hüzün Yılı" denilmiştir.

Hatime

Sayımızın bu yazısı biraz hüzünlü geçti. Ebu Talib sokağında üç yıl boykot ve hemen ardından Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in iki dayanağı, büyük desteği olan amcası Ebu Talib ve ilk hanımı, yoldaşı Ümmü'l Mü'minîn Hatice radiyallâhu anha vefat ettiler. Bu olayların üst üste gerçekleşmesinden dolayı bu yıla "Hüzün Yılı" denilmiştir. Müslüman'ın hayatından zorluklar o zaman da, bu zaman da hiç eksik olmadı. Kıyamete kadar da olmayacaktır.

Rabbimiz nasip ederse, bir sonraki sayımızda Allâh Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem'in tevhîd davetinin devamında buluşmak üzere. Sizleri Rahmân ve Rahîm olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya emanet ediyorum.

NÛR KANDİLİ

Kör ve sağırdı dünyâ, görmüyor duymuyordu
Gökyüzü perdelenmiş, insânlık uyuyordu

Tedirgindi mazlumlara, kaybolmuştu adâlet
Sürgündü hakîkat, yitirilmişti emniyet

Taş yürekler, taştan putlara el açıyordu
Tevhîdin beldesinde tevhîdin sesi yoktu

Karanlık besleniyordu vahşi karanlıktan
Ağızlardan damlıyordu yutulmuş kara kan

Hapsedilmişti ahlâk, çiğnenmişti değerler
Katledilmişti merhamet, ürkekti yetimler

Unutmuştu insân, nasıl berrak olur beşer
Hâkimdi her bir yana sorgulanamayan şer

Kızlar gömülüyordu şuursuz adımlarla
“Dur!” demiyordu ölü vicdan; “Dur, sakın yapma!”

Ulaşmıyordu gönüllere acı feryatlar
Cahiliyeye yakılıyordu tüm ağıtlar

Kimdi rahatsız olan, kimdi gören ve duyan
Bir sesi bekliyordu insanlık; “Artık uyan!”

Uyandıran inkılâbın ilk sesi geldi; “İkrâ!”
Okuyacak diller onu, mü’minler oldukça

Göklerden gelen sedâ aydınlattı beşeri
Nûr saçtı asırlara nûrun o son kandili

Hakan Emin

MİN HÂC

Aile ve Eğitim Dergisi

“Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin”

3 Aylık e-Dergi

-Ücretsiz-

OCAK 2025

Tevbe Sayısı

www.minhacdergisi.com

minhacdergisi@gmail.com

Telefon: 0501 362 15 10

Dergi içinde yer alan yazılardan ilgili
yazar mesûldür.

Kaynak gösterilerek kısmen ya da
tamamen alıntı yapılabilir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

“Ey îmân edenler! Allah’a içtenlikle tevbe edin.”

[Tahrim: 66/8]